

L:372
3543

L: 372

8205

35G3

Rao, M. V. Krishna.

Shastriya shanira
vyayam paddati

నా

D

శాస్త్రీయ శరీర వ్యాయామ పద్ధతి,

సంకలనం.

ఎం.వి. కృష్ణారావుగారు,

అఖిల భారత వర్షియ వ్యాయామ సంఘాధ్యక్షుడు.

బసవన నుడి. బెంగళూరు నగరం

- 1928 -

Price Rupees Eight only
(All copyright)

Edited By

Pandit. C. M. V. Sharma

1933

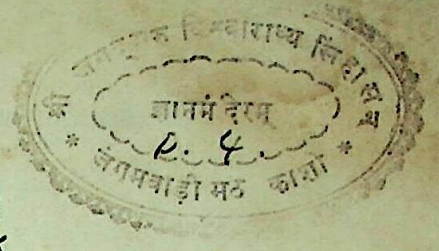

4-07
428

L:372
35 43

SRI JAGADGURU VISHWANATHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamwadi Math, Varanasi
Acc No. 8205

ప్రియమిత్రమా

సీ॥ బలవిహీనత్వమేఽపాపంబునా । బహుబాహుమజ్జానసంభవమునుమ్మి
అట్టిపాపమడంకుఁడనజ్ఞానమునువీడి । జ్ఞానమూర్జింపుమి సత్త్వముగ
సర్వజ్ఞాడ్యములు పాశ్చాత్యునాగరికత । భవముతా, నద్దానివదలి శుద్ధ
భారతీయుండవై ప్రకృతివైద్యుని, నొక్క । సారి దటికిఁజేరి శరణుగనుమి

గీ॥ అతఁడు సర్వవేద్యుండు, దరియార్ద్రహృదయుఁ

డమితసులభుండు వైద్యవిద్యాధికుండు,

వ్యాధులనుబాపు నే ధనవ్యయములేక

తెన్ను ! తెన్ను ! పేగమ్ము, మేల్కొమ్ము మిత్ర !

1. సూర్యోదయమునకుఁ బూర్వమే నిద్ర మేల్కొనుము. దైవప్రార్థన మొనర్చుము. బహి
త్రదేశమునకు వెళ్ళి, మలమూత్రవిసర్జనము చేసికొనుము. విదప ముఖత్రయశన మొనర్చుము.
అంత మంచిగాలి వచ్చుట కవకాశముగల గదిలోనికి పొమ్ము. తలుపును, కిటికీలను బాగుగా దీసి
యించుము. పరిశుభ్రమగు గాలి బాగుగా వచ్చునట్లు చేయుము. నీవెల్లప్పుడును నీ శరీర వ్యా
యామము లఁగోటా లేకుండ చేయరాదు. అతి సుకుమారమగు నీ అవయవస్థానము విషయమై సరి
యగు జాగ్రత్తకీకొనక శరీరవ్యాయామము గాని, ఆటలుగాని ఆడరాదు.

2. నీవు శరీరవ్యాయామము చేయుచున్నప్పుడు కిటికీ యెదురుగ నిలిచియుండరాదు. ఏదన
వీగుండగాని యూపిరితిత్తులుగాని బలహీనస్థితియందున్న యెడల కిటికీలోఁగండ వచ్చు చలిగాలి నీకు
తైత్వభారము గలిగింపవచ్చును. కావున వ్యాయామము కిటికీ యొకప్రక్క నిలిచియుండి సలుపు
చుండవలెను.

3. నీవు భోజనముచేయుటకు ఒకగంట ముందుగాని భోజనము చేసినతరువాత ఒకగంట
లోపలగాని శరీరవ్యాయామము చేయరాదు. నీచునన్ను సరియగు స్థితియందులేనప్పుడు, నీవు
చేయుపనియందు సంపూర్ణముగా మునస్సును నిలుప నీకు శక్తిలేదని తోచినప్పుడును నీవు శరీర
వ్యాయామము సలుకవద్దు. దానికిమారుగా నేదోయొక ఆటకుగాని, లేక నడకకుగాని వెళ్ళుట
మంచిది. అట్లుచేసితివేని నీ మనోవ్యథ తొలగిపోవును. నీకు నీవు వృథాయాసము గల్పించు కొన
కుము. ఆయాసమే మనుష్యుని నశింపజేయును.

నీవు గృహస్థుడవైనయెడల సంగమము సలిపినరోజునను, దానికి మరుసటిదినమునను శరీర
వ్యాయామము విశేషముగా చేయకుండుట మంచిది.

4. నీవు శరీర పరిశ్రమము సలుపు పూర్వమీవిషయము బాగుగా గమనింపవలయును. నీవు
నీశక్తి మించిన పరిశ్రమ మొనర్చు చేయరాదు. అట్లుచేసిన నీ శరీరమునకు మొప్పుము వాటిల్లును.
అధిక పరిశ్రమము బలహీనతకంటె మిక్కిలి కీడు గలుగఁజేయును.

5. వారివారి ఏలునుబట్టి శరీరవ్యాయామము దినమునందెప్పుడైనను సలుపవచ్చును.
ఎల్లప్పుడు అజేకాలమున సలుపుచుండవలెను. సూర్యోదయమునకుఁ బూర్వమున వ్యాయామము
చేయుట చాలమంచిది.

దైర్ఘ్య బలములందు సింహమును బోలియుండుము. కామమును జయింపుము.

కామమున కెప్పుడు లోబడవద్దు.

గీ॥ అందుచే ముందు నీ యింద్రియములనడచి

జ్ఞానవిజ్ఞానముల నాశ్రయించు జేయు

నదియుబాపస్వరూపంబునైన యట్టి

కామమునుద్రుంపుమయ్య సుతామతనయ !

భ॥ గీ॥ అధ్యాయ 3 శ్లో॥ ౧

జీవింప భుజింపుము — భుజింప జీవింపకుము.

1. నీకు యథార్థమగు ఆకలి యెప్పుడు కలుగునో, నీకు భుజింపవలెనని కోరిక యెప్పుడు జనించునో అప్పుడే భుజింపుము.

2. నీవు బలముపొందుటగాని, యభివృద్ధిగాంచుటగాని తినినదాని ననుసరించియుండదు. నీవు జీర్ణించుకొనిన ఆహారము ననుసరించి యుండువు.

3. నీవు భుజించు ఆహారమెంత తేలికగాను, స్వల్పముగానుండునో అంతబాగుగా నీవు జీర్ణించుకొనగలవు. అట్లుతినిన నీకడుపునక్కెక్కువ శ్రమకలుగకుండయుండును.

4. నీనోటియందే సగము జీర్ణమగునట్లు నీ ఆహారమును బాగుగా నమలుము.

5. నీవు భుజించినదివలన, ఒకగంటవరకు నీవు మంచినీరు త్రాగవద్దు. భుజించునపుడు గాని, భుజించినపిదప ఒకగంటలోపలగాని నీళ్ళుత్రాగిన నీకడుపునందుగల జీర్ణతరములగు ద్రవము లను చెరచి అజీర్ణిని గలిగించును.

6. ప్రతిరోజు ఉదయమున ఒకగ్లాసు పాలను దాివుము. కాఫీ మొదలగు పానీయముల మానిపేయుము. ఏలన దానిలో నొకవిధమగు “కఫికా” అను విషముండును. అది మీయాయువును క్షీణింప జేయును.

7. మీరు భోజనమునకు చివర భుజించుపదార్థములు తీసిగానుండరాదు. పాలు పెరుగు మొదలగు చప్పనిద్రవములు భుజింపవలెను.

8. ఒకనెల పన్నుయొందినదానికంటె నొకరోజు అధికముగా భుజించుట యెక్కువ అపాయకరము.

9. హృస్థాన్నములను భుజింపకుము. స్వల్పముగను, తేలికయగు పదార్థములనే భుజింపుము.

హేచ్చరిక:—ఒకభోజనమునకును మఱియొకభోజనమునకు మధ్య చిరుతిండి తినినయెడల నీకు చాల నష్టము గలుగఁ జేయును. అజీర్ణము ప్రబలి మలబద్ధక మతిశయిండును. ఈ రెండే సమస్త రోగములకును మూల కారణములు.

10. నీవు రాత్రిభుజించు ఆహారము ఒకటేతేలికగా నుండవలయును. సగము ఆకలితో నీవు రాత్రిపరుండవలెను. లేనియెడల నీకు నిద్ర సరిగ పట్టకపోవుటయేకాక పెక్కుకలలను గాంతువు.

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

11. నీవు సంపూర్ణముగా, నారింజ, నిమ్మ, దాక్షిణ్య, కొబ్బరి మొదలగు కండను, పొట్ల కాయ, బీరకాయ, వంకాయ, సారకాయ మొదలగు కూరలను భుజింపవలయును.

ప్రతిదినము ఆరు, ఎనిమిది గ్లాసుల నీటిని త్రాగుచుండుము. మాంసము, పెన్న మొదలగు అజీర్ణవస్తువులను తగ్గించుచుండుము.

నీ మలబద్ధకమును నివారించుకొనుట కీసాధకము చేయుము. వెల్లికల పడుండుము. రెండు కాళ్ళను పైకెత్తుము. ఒక త్రొక్కుడుబండి (సైకల్) త్రొక్కినట్లు అతిత్వరితముగా కాళ్ళను కదిలింపుము. ఇటుల ర, గ నిమిషములభ్యసించుము. ఈ సాధకము నీకడుపుయందున్న కండరములకు మంచి శక్తినిచ్చుటయేకాక జీర్ణకోశమును, మలకోశమును శుభ్రపరచును. నీ మిగత వ్యాయామ సాధకములతోపాటు ఈ సాధకముగూడ తప్పకుండ చేయుచుండవలయును.

దుస్తులు

1. మంచి ఖరీదుగల దుస్తులు వేయుటయు, దండములేదు. సాధారణముగ దుస్తులు ధరించినను శరీరము మంచి బలము ఆరోగ్యము గలిగియుండిన అదియే అందము. మనుష్యులు సాధారణముగా వారి దేహములను విలువగల దుస్తులచే కప్పుచుండుదురు. ఇది శేవల స్వభావవిరుద్ధము. అవయవ సంరక్షణమునకు అవసరముగానికంటె నధికముగ దుస్తులనుపయోగింతురు. మనుష్యులు వారి శరీరముల కంత సూర్యరశ్మిని, గాలిని తగులనీయుదురో అంత ఆరోగ్యమును, సౌఖ్యమును గాంతురు.

2. నీ పెన్నడును శరీరమునకు గట్టిగా సరిపోవు దుస్తులను ధరింపకుము. అట్లు ధరించితి వేని నీ శరీరమభివృద్ధి నొందకుండుటయేకాక, రక్తమును శరీరమందంతటను ప్రవహింపనియ్యదు.

3. నీవు ధరించు దుస్తులు మరిశుభ్రముగా నుండవలయును. ప్రతిరోజు ఉత్తకనైన ఉత్తకవలయును లేనియెడల ఎండలోనైన వేయవలయును.

4. ఉతుకుటకు వీలుగాని తలపాగాలను ధరింపరాదు. అట్టి తలపాగాలయందు మలిన పదార్థములు పేరుకొని యుండును.

5. చెమట దేహమున ఆరిపోయినతరువాతనే నీ దుస్తులను తీయుము. ఈ విషయమందు జవల జాగ్రత్తగానుండుము. ఒకటేదుస్తులను చాలకాలము శరీరమమీద నుంచినయెడల ఒకవిధముగా చిన్ని పురుగులచే చర్మము తినబడుచుండునని చాలమంది సాశ్వత్య సైనికవైద్యులు (మిలిటరీ డాక్టర్లు) కనిపెట్టిరి.

స్నానము

1. ప్రతిదినము హీనపక్ష మొకసారియైనను చలినీటియందు గాని, వేడినీటియందు గాని స్నానము చేయవలయును. చలినీరు మంచిది.

2. శరీరవ్యాయామమువలనగాని, పరిశ్రమచేసినగాని కలిగిన చెమట బాగుగా ఆరిన తరువాత స్నానము చేయుము.

1875

3. ప్రాతఃకాలమునందు చన్నిటిస్నానము శరీరమందు రక్తమును బాగుగా ప్రవహింప జేయును. ఇంతియకాక నీకు మంచి చురుకుదనమును ఆరోగ్యమును గలిగించి, శరీర మనోబల వృద్ధిజేయును.

4. నీవు స్నానముచేయునప్పుడు నీ శరీరమందలి రోమకూపములయందుగల మలినము పోవునట్లు బాగుగా తోముకొనవలయును.

5. నీవు విశేషముగా నబ్బు నుపయోగింపఁగూడదు. ఏలన నీ శరీరముపైగల మెలుగు చమురును ఛెరచివైచును. ఈ మెలుగుచమురే శరీరమునకు నుచువును, స్వాభావిక సౌందర్య మును గూర్చును.

6. శిరమునుండి పాదములవరకును స్నానము చేయుము. వేడినీరైన పాదములు మొదలు శిరమువరకు స్నానము చేయుము. శిరముమీద నీరు పోసికొనక వదలిన శరీరమందుగల వేడియం తయు శిరమునకు జేరి మెదడునకు కన్నులకు ముఖమునకు వ్యాధులు గలిగించును.

నిద్ర

1. నిద్రయే స్వభావసిద్ధమగు సంపూర్ణారోగ్యము గలిగింపజేయునది. సుఖనిద్ర లేకుండుటయే శరీరమునందు వ్యాధికి తావునంగుట.

2. ఆలస్యముగా భోజనము చేసినయెడల రాత్రులందు నరియగు నిద్ర కలుగదు.

3. నిద్రలేమియే శరీరమునకు బలహీనత గలిగించి దానిమూలమున సర్వజాడ్యములకు నవకాశమీయును.

4. శరీరమునకు విశ్రాంతిసీయును. విశ్రాంతిహిత కార్యములనుండి తొలగుము.

5. గదులయందు వంచిగాలి వచ్చునట్లేర్పరచుకొనుము. చల్లదనముగా నుండునట్లైదో పద్ధతుల వెతకుము. వేసవికాలమునందు పై ఆంతస్తునందుండు గదులలో నిద్రించుము. అక్కడకు పరిశుభ్రమగుగాలి బాగుగా వచ్చుటకు వీలుండును.

6. నేయి మొదలగు వివాహపదార్థములను విశేషముగా గొనక రాత్రులందు ఆలస్యముగా భుజింపక యుందువేని వివాహమునండి ముక్తుడవగుదుము.

7. మెత్తని పరుపులమీదకంటె కొంచము మృదువుగానుండు నరుపుమీద, మంచముల మీద, బల్లమీద పరుండుము.

8. సాధ్యమైనంతవరకు వగటినిద్ర మానుకొనుము. భోజనము చేసిన వెంటనే నిద్రింపరాదు. అట్లునిద్రించిన పైత్యకోశ వ్యాధులు జనించును.

9. నిద్రించునపుడు వెల్లికలపరుండి నిద్రింపకము.

నీకు సర్వవిధముల ఆయురారోగ్యైశ్వర్యము కలుగుగాక

ఇట్లు

భవచ్ఛేదూభిలాషి.

యం. వి. త్రిపురాంగి

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...

...

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...

...

...

...

మొదటిపాఠము

మొదటివారము.

ఈ మొదటివారమునకు నేను నీకు తేలికగానుండు కొన్ని సాధకముల నిచ్చుచుంటిని. ఇవి శ్రద్ధతో సలిపితివేని ముందు నేనీయు పాఠములమీద యత్సాహముతోను, సులభముగను చేయగలుగుదువు.

ఈ క్రింది సాధకములను ప్రత్యేకముగా నేరి రి వారములకు సరిపోవునట్లు ఏర్పఱచితిని. ఈ సాధకములు నీ తత్వమున కనుకూలముగానుండునట్లు పొందుపరచితిని. ఇవి నీకు మంచి కండర పుష్టియు, బలము, ఆరోగ్యమును గూర్చగలవు. అధికశ్రమ మెంతమాత్రము కలిగింపవు. ఈ సాధకములవలన నీ ముఖ్యావయవములగు, గుండె, యూపిరితిత్తులు మొదలగువాని కేమియు మొప్పము లేదు.

ఈ పద్ధతుల ననుసరించి వ్యాయామము సలిపితివేని శరీరమందు నమమగు నభివృద్ధి పొంద గలవు. అయితే నీవు ముందు కాలి సాధకములను (లెగ్ ఎక్స్ట్రెమిటీస్) పూర్తిగా చేయవలయును. అది సంపూర్ణముగా వృద్ధినొందిన తరువాత మఱియొక సాధకమవలంబింపవలెను. ఏలన శరీరముయొక్క ప్రైభాగమునకు పరిశ్రమయు సలుపునంత ప్రీతితో కాలి పరిశ్రమయు సలుపవు. దీనికి ఊపిరితిత్తులయొక్క శక్తి యెక్కువగా వినియోగింపవలయును.

ప్రతిపద్ధతియొక్కయు మొదటిసాధకము ప్రాణాయామమే. నేనిందు చెప్పిన ప్రకారము నీవు బాగుగా గాలి పీల్చుట అభ్యసించుదువేని నీ యెదురురోము వృద్ధినొందుటయే కాక, నీకు మంచి శక్తిని, ఆరోగ్యమును గలిగించి, రక్తమును పరిశుభ్రము చేయును. బయలు ప్రదేశమందున్న పుడెల్లపుడును నీకవకాశము దొరకిన బాగుగా గాలిని పీల్చుచు వడలు రుండుము.

నీ సమస్త భారములు నాయందుంచుము. నన్ను సంపూర్ణముగా నమ్మితివేని దానిఫలితము నీవనుభవింపగలవు. నీవు నేను వారవారము చెప్పు పద్ధతులను బహు శ్రద్ధతో నాచరింపవలయును. నేను నీకు చెప్పునవి యథార్థ వాక్యములని నమ్మవలయును. నేనుగూడ నిన్ను యథార్థముగా నమ్మెదను. నే చెప్పినసాధకములను నీ శక్తి వంఛనలేక ప్రతిదినము సంపూర్ణ శ్రద్ధతో నాచరించుచుండవలెను. నీవు తప్పక చేయవలయును. నేను ప్రతిదినము వ్యాయామ మభ్యసించుటయందు మంచి వట్టుదల గలవాఁడనుగాన నీవుగూడ అట్లు చేయవలయునని నాకోరిక. నేనెంత చెప్పుదునో అంత చేయుదునని నీ వెఱుంగుము.

శరీర వ్యాయామము సలుపుటకు ప్రారంభకాలమే యనుకూలమగునది. నీ నిద్రలేచిన వెంటనే కాలకృత్యములఁ దీర్చుకొని దీని నభ్యసించుటలెను. అట్లుకాక సాయంత్రము చేయుదునని తలంపితివేని అప్పుడేదో కార్యాంతరమువలన మరునటిదినమున చేయుదు ననుకొందువు. ఇట్లు రోజులు గడి

1864

1880-1881

೨೨. ಮೊದಲನೆಯ ಲಯವುಳ್ಳ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು
 ಹೇಳುವುದು. ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು
 ಹೇಳುವುದು.

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

చును. ఈ నియమము యొక్క ఫలితము కొన్ని వారములు నా పద్ధతిననుసరించి వ్యాయామము సలిపితివేని నీవే ఎఱుంగ గలవు. నీకు ప్రాతఃకాలమునందు చేయుటకు వీలు కలుగ జేసి దినమంతటను నభ్యసించుము. అయితే ఒకరోజైన నీ పదలకుము. ప్రతిదినము నభ్యసించవలెను.

1. సాధకము:— శరీరము నేమాత్రము వంచక, సరిగా నిశ్చలమైన మనసు గలిగి నిలిచి యుండుము. నిదానముగా నీ ముక్కుద్వారా గాలిని లోపలికి పీల్చుము. 3 మొదలు 5 సెకండ్ల వరకు గాలిని లోనికి పీల్చుము. అంతేకాలము లోపల నిలుపుము. తరువాత నిదానముగా 3 మొదలు 5 సెకండ్ల వరకు గాలిని వదలుము. నీవు గాలిని లోపలికి పీల్చునప్పుడు కాళ్ళు సరిగా నిట్టనిలువుగా నుంచవలెను. ఎదురు రొమ్ము ముందుకు రావలయును. నీ దృష్టి నీకెదురుగా నుండు వస్తువుయందుంచవలెను. నిదానముగా నీ కడుపును గాలితో పూరించి, 3 మొదలు 5 సెకండ్లవరకును గాలిని నిలుపుము (కుళించుము). నీవు గాలిని వదలనప్పుడు నీవు క్రిందచూచుచు కడుపును లోపలికి అక్కలించుచు నిదానముగా వదలవలెను. ప్రతిదినము నిది 10 మొదలు 20 పర్యాయములవరకు చేయుము. (దీనిని సూచించు 1, 2 ఛాయాపటములను చూడుము.)

2. సాధకము:— సరిగా నిలిచియుండుము. నీ మోకాళ్ళు ఎంతవరకు వంగనీయునో అంతవరకు వంచి నీ మడిమలమీద నీ బరువునుమోపి కూర్చునియుండుము. తరువాత సరిగా నిలిచియుండుము. దీనినే మోకాలు వంచిచేయు సాధకమందురు. ఈ సాధకముచేయుటకు సరియగు మార్గమేదన నీవు కూర్చుని లేచునప్పుడు, సరిగా నిల్చునప్పుడు నీ శక్తికాలది బాగుగా లేవలయును. నీ మోకాలియొక్క వెనుకభాగమును వెనుకకు ఆదిమి కాళ్ళకు శ్రమ నీయుము. నీవు నిలిచినప్పుడు కాలిని గట్టిగా బిగియపట్టుము. ప్రతి పర్యాయము నీవు కూర్చుని లేచునప్పుడు నీ శరీరము వాస్తవముగా నున్నదానికంటె రెండురెట్లు బరువు కలదని భావించి యెక్కువ శక్తి వినియోగించి లేవలయును. శరీర వ్యాయామమునందు కావలసినది నీవు చేయు సాధకము గాదు. ఆ సాధకమును బాగుగా చేయుటయే. పరిశ్రమమును నీ శక్తియంతయు వినియోగించి చేయవలెను. ఎంతశక్తి నీవు ఉపయోగింతువో అంత ఫలితము పొందగలుగుదువు. ఈ సాధకము నీ తొడయొక్క కండరముల నభివృద్ధి నొందించి, నీ కాలియొక్క ప్రభాగమునకు వలయాకారమును కలుగజేయును. నీ తొడలయందు కష్టముతోచువరకు ఈ సాధకమును చేయుచుండుము.

3. సాధకము:— (రివవటమునందు చూపించినమాదిరిగా) నీ కుడిమడిమను కుడిచేతితో బట్టుకొనుము. నీ కుడిచేతితో మడిమను పట్టుకొనునప్పుడు, నీ కాలును సాధ్యమైనంతవరకు ఎక్కుము. కాలిని చక్కగా చూచుము. ఇట్లు కాలును సరిగా చూచుటయే ఈ సాధకమునందు మిక్కిలి ఉపయోగరకరము. ఈ సాధకము కాలుయొక్క పక్కభాగమందున్న కండరముల నభివృద్ధిచేయును. ఈ కండరములు తొడకు మంచి అందమును గూర్చుటచే యివి చాల ముఖ్యములు. ఈ సాధకము

హీనపక్షము 10 పర్యాయములైన చేయుము. తరువాత ఎడమకాలి మడిమను యెడమచేతితో పట్టుకొని ఇదేప్రకారము చేయుము.

4. సాధకము:—నీపాదముల నొకదానికి మఱియొకటి 12 అంగుళముల దూరమున నిలిపి బొటనవ్రేళ్ళు ఎదురుగా చూపించునట్లు నిలిచియుండుము. పిదప నీ శరీరమును వంగనీయక మడిమలను భూమిమీదనుండి పైకి ఎత్తుకుండ కూర్చుండుము. కూర్చున్నతరువాత యింకను క్రిందికి గూర్చొన ప్రయత్నింపుము. ఆ చివరస్థితిలో నీవు కూర్చున్న సుపయోగించు శక్తియే నీకు లాభకరము. ఈ సాధకము చర్మముయొక్క కండరముల వృద్ధిచేసి కాలి క్రిందిభాగమునకు నలయాకారమును గలిగించును. దీనికి వేర చిత్రపటము నవసరము. ఈ సాధకము 15 సార్లు కధికముగాచేయుము.

5. సాధకము:—నీవు కుడికాలిని క్రిందనిలిపి ఎడమకాలిని మడిచియుండుము. తరువాత నీ కుడికాలివ్రేళ్ల మీద పైకి లేచు. మరల మొదటి స్థానమున నిలుచొనుము. ఇట్లాక్క కాలైన తరువాత రెండవ కాలితో నభ్యసించుము. నీ పిక్కయందు నొప్పి పుట్టువరకు నీవెంతయెత్తు లేవగలవో అంత యెత్తువరకు లేము. నీవు సాధారణముగా నడుచుటచేతను, యెప్పుడు పిక్కకు పని కల్పించుటచేతను గట్టిపడి వ్యాయామ మూలమున త్వరగా కండరములచే నభివృద్ధి నొందదు. కాఁబట్టి దానికెక్కువ కష్టముగలిగింది, నీ శక్తియంతయు దానిమీద వినియోగించినగాని మంచి యభివృద్ధి నొందదు. 4వ పటమునందు చూపింపఁబరచు ఈ సాధకము ఒక ఎత్తగు యిటుక రాయిమీద చేసినయెడల నీ కండరములకు త్వరగా శ్రమము గలిగించినవాడవై మంచి ఫలితములను పొందగలవు. నీ పిక్కకు శ్రమము కలుగునరకు ఈ సాధకము చేయుము. తరువాత మఱియొక కాలితో చేయుము.

6. సాధకము:—6వ పటమునందు చూపిన మాదిరిగా ఒకచేతి బొటనవ్రేలిని మఱియొక చేతితో పట్టుకొని, నిదానముగా నీ నడుము పై భాగమును కుడి యెడమ వైపులకు, ఒక్కొక్క వైపునకు 15, 20 పర్యాయములు చొప్పున వంచుము. ఈ సాధకము చేయునప్పుడు నీవు ఊపిరి విగ జట్టి యెన్ని పర్యాయములు కుడి యెడమలకు నీ శరీరము త్రిప్పుకలవో అన్నిపర్యాయములు త్రిప్పి పిదప గాలి వదలుము. దీనినే మఱి మఱి చేయుము.

7. సాధకము:—6వ పటమునందు చూపించిన మాదిరిగా, నీ పాదములను 15 మొదలు 18 అంగుళముల దూరముననిలిపి, సరిగా నిలిచియుండుము. నీ చేతులను నీ భుజములకు సమముగా చాచి భూమిపట్టమునకు సరిసమముగా నుండునట్లు నిలుపుము. తరువాత నీ నడుముయొక్క పైభాగమును మాత్రము కుడి, యెడమ వైపులకు నిదానముగా త్రిప్పుము. ఒకవైపునకు దిరుగునప్పుడు గాలినిలోకి పీల్చుచు మఱియొక వైపునకు తిరుగునప్పుడు గాలిని వదలుచుండుము. 6వ పటము నందు చూపినమాదిరిగా తలనుగూడ బాగుగాత్రిప్పుము. ఇది మొదకును నడుమునకు పైభాగమునకు

మంచి ఫలితమును గలిగించి కండర వృద్ధిజేయును. పిక్క-క్క వైపున 10 కర్రాయములు చొప్పున చేయుము.

ప్రారంభమునం దీసాధకము చేయుటకు చాల మంది. వారి సాదములను త్రిప్పుచు లేక మోకాలిదగ్గరనుండి వైభాగమంత త్రిప్పుచు ఈ సాధకముయొక్క ముఖ్య ఫలితమునే చెడ గొట్టుకొందురు. ఇట్లు వారు త్రిప్పిన శ్రమమాత్రమేతప్ప యే ఫలితమును పొందజాలరు. శరీరము త్రిప్పునపుడు నడుముయొక్క వైభాగమునే త్రిప్పవలయును గాని మిగతభాగ మంతమాత్రమును కదలరాదు.

8. సాధకము:—నేలమీద బోరగిల కండుకొనుము. నీ చేతులను నీ యెదురుకొమ్మయొక్క యిరువైపులయందుంచి, అరచేతులను నేలమీద ఆనజేయుము. నీ మోకాళ్లు క్రింద యుంచి నీ చేతులు నిట్టనిలువుగా నుండునట్లు పైకి లెమ్ము. గాలిని లోపలికి పీల్చుము. తరువాత నీ గడ్డము నేలకు తగులవరకు క్రిందికి వంగుము. అంత పైకిలేచి గాలిని వదలివేయుము. 15 మొదలు 20 కర్రాయములవర కీసాధకమును చేయుము.

M. P.

ఇట్లు

భవచ్ఛేయోధిలాషి

మొ, 9, త్రి

ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.

ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.
ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.
ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.
ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.

ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.
ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.
ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.
ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.

ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮. ਅੰਤਿਮ ਪੰਨਾ ੧੭੭-੧੭੮.

రెండవ పాఠము

రెండవ వారము

ప్రియమిత్రమా !

9. సాధకము:— 1వ సాధకమును 15 మొదలు 20 సర్వాయములవరకు చేయుము.

10. సాధకము:— 7వ పటమునందు కనబరచినమాదిరిగా, నొకచేతి బొటనవేలిని మఱియొక చేతితో పట్టుకొని వెనుకకు మెల్లగా వంగుము; తరువాత ముందునకు నేలను తాకు వరకు వంగుము. అట్లు నీవు వంగునపుడు నీ కాళ్లు సరిగా నిలిచియుండవలయును. అటులిటు మోకాళ్లు నేనూత్రము వంచగూడదు. ఈ సాధకము 8 మొదలు 12 సర్వాయములవరకు చేయుము.

11. సాధకము:— 8వ పటమునందు చూపినట్లు నీ చేతుల నుంచుము. నీ కుడిచేతి మణికట్టును ఎడమచేతితో గట్టిగా అదిమిపట్టుము. అట్లు అదిమిపట్టి, నీ కుడిచేతిని కుడిభుజము వరకు దీసికొనిరా ప్రయత్నింపుము. ఈ సాధకమునందు నీ ఎడమచేతితో ఎంతగట్టిగా నొక్కుదునో అంతఫలితమును పొందగలవు. అట్లు తీసుకవచ్చిన తరువాత పట్టునువదలి కుడచేతిని క్రిందికి దింపుము. అప్పుడు రక్తము బాగుగా ప్రవహించును. అట్లుగాక నీవు చేతిని గట్టిగా అదిమి యుంచిన రక్తము బాగుగా ప్రవహింపదు. ఈ విధముగా ఎడమచేతితోగూడ చేయుము. ఈ సాధకము చేతి పైభాగముయొక్క కండరములను (బైసెప్సు) వృద్ధి నొందించుచు ముందు మీకు నీయబడు సాధకములకు మార్గదర్శకముగా నుండును. నీ చేతియొక్క పైభాగమునకు శ్రమము కలుగువరకు ఈ సాధకము చేయుము. ప్రతిసర్వాయము చేతిని గట్టిగా ముడుచుచు వదలుచు నుండవలయును. నా పటమునందు చూపినమాదిరిగా పారంభమునందు పెట్టవద్దు. చేతిని క్రిందికి చాచి, ఆ కుడిచేతిమణికట్టును ఎడమ అరచేతితో పట్టి గట్టిగా నొక్తుచు ఎంతవరకు పైకి తీసికొని రాగలనో అంతవరకు గొనిరమ్ము. ఈ సాధకమునందు మంచి శ్రద్ధ గలిగిచేసితివేని కండరవృద్ధిని బాగుగా పొందుదువు.

12. సాధకము:— 9వ పటమునందు చూపించినమాదిరిగా ఒక పాదమునకు 2 అంగుల దూరమున మఱియొక పాదమును నిలిపి నిలిచియుండుము. నీ చేతులలో నడుమును పట్టి యుంచుము. ఆ 9వ పటమున చూపినట్లు నీవు కుడిచేతుకు కాళ్లు తిప్పకుండ వంగి నీ చేతులను నేలవైపుకువంచి అక్కడ యేదో ఒక వస్తువును దాకుచున్నట్లు చేయుము. తరువాత నీమొదటి పద్ధతಿಯందు నిలువుము. అటులనే యెడమవైపునను చేయుము. ఈ విధముగా ప్రతివైపునను 8 మొదలు 10 సర్వాయములవరకును చేయుము.

13. సాధకము:— నీవు బోరగిల పండుకొనుము, నీచేతులను నీయెదురు రొమ్మున కిరు వైపుల నుంచుము. అరచేతులను నేలమీద పెట్టుము. 10వ పటమునందు చూపించిన విధమున నీ చేతులు సరిగా గట్టిగా నిలిచియుండునట్లు పైకి లెప్పు. ఈ సాధకమందంతటను శరీరమును గట్టిగా నుంచుము. నీ శరీరమందు నీ కాలివేళ్లును, అరచేతులు మాత్రమే నేలపై తగులవలసినవి. మిగిలిన భాగములు తగులరాదు. దీనిని దండెములందురు (పుష్ అప్). ఎదురు రొమ్ముయొక్క కండరములను వృద్ధిచేయుటలో యిది చాల మంచి సాధకము. ఇది చేతియొక్క పైభాగమునందు (ట్రైసెపు) కండరములను, కడుపుయందు (అబ్డామినల్) కండరములను, వృద్ధిపొందిన జేయును. ముందుసాధకములందింతకంటే కఠినమగువాని నీయుదును. ఈ సాధకము నీవెన్నికర్యాయములు చేయగలవో అంతవరకు చేయుము.

14. సాధకము:—నీ తలను గుండ్రముగా త్రిప్పుము. కుడి, యెడమ వైపుల ద్రిప్పుము. ఒక ప్రక్కనుండి మఱియొక ప్రక్కకు త్రిప్పుము. ముందు వెనుకకు త్రిప్పుము. నేను ముందు నీకిచ్చు కఠిన సాధకములకు సాకర్యము కలిగించు నిమిత్త మీసాధకము నిచ్చితిని. జాగ్రత్తగా త్రిప్పుము. అటుకాక పెడమార్గమున త్రిప్పితివేని బెణికి చాలరోజులవరకు బాధను కలిగించును. నీకు బాగుగా అలవాటు అగువరకు నీ కనులను తెరచి యుంచవద్దు. ఏలన నీకు భ్రమను కలుగజేయును. తరువాత కళ్ళు తెరిచుముందు కొన్ని నిమిషములు విశ్రాంతి తీసికొనుము. ఈ సాధకమునందు మంచి శ్రద్ధ వహింపుము. శరీరమునకు మెడయే అందము కలుగజేయునది. దానినే బాగుగా పెరుగునట్లు చేయవలెను. ఈ సాధకము 15 మొదలు 25 పర్యాయములవరకు చేయుము. పటమునవసరము.

ఇట్లు

M. P. 2

భవచ్ఛేయోభిలాషి

మొం. ౨. త్రిపురారామి

S. J. M.

మూడవ పాఠము

మూడవ వారము

2-11-12-13-సోమవారము
మూడవ వారము

ప్రియమిత్రమా,

ఈ వారము, క్రిందటివారమున నీకు చెప్పిన మెడసాధకమునే అనుసరించుచుంటిని. నీ సాధకమునందు చెప్పిన ప్రకారము నీవు నడచుకొనిన యెడల ఒకమాసము రోజులలో నీ కనా యాసముగా, మెడకొలతయందొక అంగుళము హెచ్చు కాగలదని నేను ధృఢముగా చెప్పగలను. ఇది సరకున్న మెడపట్టిలకంటె చొక్కాలకు ఎక్కువ పొడవు మెడపట్టిలు పెట్టవలసి వచ్చినప్పుడే నీ కెక్కుడు ప్రోత్సాహము కలుగ గలదు. ఈ వారమునందు నేనిచ్చిన సాధకమును బాగుగా నాచరించితివేని నీ మెడ త్వరగా అభివృద్ధి చూపగలదు. దీని యథార్థము నీవే గమనింపగలవు.

ఈ మెడసాధకములు నీకు బాగుగా ఆలవడునటుల రెండు మూడు రోజులవరకు వానినే సాధించుము. అట్లుచేసిన మంచి గట్టిమెడ నీకు కలుగగలదు. నీ మెడ కంఠరములను బలవంతము మీద శ్రమపెట్టవద్దు. ఆ భాగమునందు నీకు శ్రమ కలిగినదని తోచిన ఆపుము. నీవెంతమాత్రము త్వరపడి, పెడమార్గముల నీసాధకము చేయవద్దు. అట్లు చేసితివేని ఆ భాగమునకు వెనుక మొదలగు మొప్పములు వాటిల్లి చాలరోజులవరకు బాధను కలుగజేయును. నీవు చేయవలసిన దేమన దానియందు శ్రద్ధగలిగి, నిదానముగా నీవు చేయు సాధకమునే తలంచుచుండుము.

15. సాధకము:— 1వ సాధకమును 15 మొదలు 20 పర్యాయములవరకు నభ్యసించుము.

16. సాధకము:— 11వ పటమునందు చూపినమాదిరిగా నీ కుడిచేతిని తలయొక్క కుడి వైపుననుంచి, తలను యెడమవైపునకు నీవెంతవరకు నెట్టగలవో అంతవరకు నెట్టుము. అట్లు నీవు నెట్టునపుడు తలను కుడివైపునకు గట్టిగా తన్నివట్టుము. అట్లులే ఎడమచేతితో తలయొక్క ఎడమభాగమును నెట్టుము. ఈ సాధకము 15 మొదలు 25 పర్యాయములవరకు చేయుము.

17. సాధకము:— 12వ పటమునందు గనబరచిన మాదిరిగా నీరెండుచేతులను తల వెనుకవైపున లంకెవైచి కట్టుకొనుము. అట్లు కట్టుకొని తలను చేతులతో ముందరకు నెట్టుము. నెట్టునప్పుడు తలను వెనుకకు తన్నివట్టుము. నీవెంతగా తన్నివట్టుదువో అంతయెక్కువ ఫలితము నీ సాధకమందు పొందగలవు. 15 మొదలు 25 పర్యాయములు చేయుము.

18. సాధకము:— 13వ పటమునందు చూపినమాదిరిగా నీగడ్డముక్రింద చేతినియంచుము. అట్లుంచి నీతలను వెనుక ప్రక్కకు చేతితో నిదానముగా నెట్టుము. తలనుమార్చుము ముందుకు తన్ని వట్టుముంచుము. 15 మారులు చేయుము.

19. సాధకము:— ఒక కుర్చీమీద కూర్చుని 17వ సాధకమునందు చెప్పిన మాదిరిగా చేతులను తల వెనుకవైపున లంకెవైచి యంచుము. నీచేతును వంగునట్లు చేసి తలను మార్చుము.

సరకు వంచుము. ఈ సాధకము చాల కష్టము. పై సాధకముకంటె అనేక కండరముల కభివృద్ధి నీయును. ఇది నీ వీపునకంతకును పరిశ్రమము నీయును. ఈ సాధకము నీ దేహముందుగల సర్వ రక్తనాళములకు లాభకారియగును. ఇందు నీ శక్తియంతయు వినియోగించుము. పటమనవసరము 10 మార్లు మూత్రమే.

పై సాధకముల కన్నిటికంటె ఈ మెడసాధకములు పెక్కు పర్యాయములు చేయమని యుంటిని. కారణమేమన యితరభాగమునందు నీవు ఉపయోగించు శక్తికి సమమగు శక్తి యీ మెడకండరములమీద ఉపయోగించుటకు వీలులేదు. ఎక్కువ కష్టము గలిగించిన మెడ సహించ లేదు. కావున నీకు లాభకరముగా నుండునట్లును, మెడకండరముల కెక్కువభాధ కలుగకుండు నట్లును నేనేర్పాటుచేసితిని. మెడకేమాత్రము మొప్పుము వాటిల్లినను చాల బాధకరము.

ఇది మొదలుకొని మనుష్యుల పరిమాణము పరీక్షించు సందర్భమున పూర్వమునకంటె భిన్న మగు అభిప్రాయమును నీవు బొందగలవు. ఏ మనుష్యునినైన వీడు బలిష్ఠుడు అని తెలియ జేయునది వాని మెడ మే కావున నీ వెవరిని చూచినను పూర్వమువలె వానియొక్కముఖము, భుజము లను చూడక, వాని మెడయందే నీదృష్టి నిలిపి వాని బలాబలముల పరీక్షింపగలవు. ఎక్కడైన నీవు బలిష్ఠుడు మెడగలవానిని చూచితివేని దానికి అనువగు శరీరము వానికి కలదని భావింపగలవు.

శల్యమాత్రావశిష్టమగు వారి మెడకంటె, కండర సంశోభితమగు మెడ యెంత ఆనంద దాయకముగా నుండును. వాడు తన శరీరమంతయు కప్పిపుచ్చగలడుగాని మెడనుమాత్రము దాచలేదు. నీ మెడకండరముల నభివృద్ధి నొందింప గలిగినకొలది నీకు యోచనాశక్తి అధికము కాగలదు. కారణమేమన మెడ బలవంతముగానున్న ఎక్కువ రక్తము మెడకునకు పంపి నీకు జ్ఞాన సిద్ధిని కలగజేయును.

భాగుగా అభివృద్ధిపొందిన మెడ బలిష్ఠమును, సహారమునగు ఆకారము నీకు నీయగలదు. ఇట్టి ఆకారమే ప్రతిమన్యునకు వాని నిత్యకృత్యములయందును, వ్యాపారములందును, సాంఘికాది విషయములందును జయమును గూర్పగలదు. ఆట్టి రూపముగల వారిని ప్రతివారును చూచి సంతోషింతురు కాక ఆదరింతురు. ఇది లోకసహజము. నేను అట్టులనే భావించెదను. నీవును ఆ ఆకారమే తలంచెదవని నమ్మెదను.

ఈ మెడసాధకముల చేయు పూర్వమును ఈ సాధకముల చేసినతరువాత నీ మెడను కొలిచితివేని తప్పక కొలతయందు హెచ్చు గాంచగలవు. దీనితోబాటు నీ చేతులు, ఎదు రొమ్ము మొదలగు అనేయవముల గూడ కొలువుము. అన్నిటియందు నీవు తప్పక వృద్ధిగాంచ గలవు. నీవు అన్ని యితర విషయములందును జయప్రదుడవగుచుంటివని తలంచెదను.

ఇట్లు

M. P. 3

సర్వదా నీజయమును గోరు

యం, ౨, ౧౯౩౦

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

నాల్గవపాఠము

నాల్గవపాఠము

ప్రియమిత్రమా!

2. 13. 16 - 17. 18,

ఈ వారము నీకు 5 సాధకములకు పంపుచుంటిని. వీనిని అనుష్ఠానము నభ్యసించవలయును. ఇట్లు నీ శక్తివంతయు వినియోగించి అధ్యసించు వేని బాగుగా కండరవృద్ధి గాంచగలవు. ఇందులో వడలడగిన సాధకములు లేనేలేవు. ఏలన నీవిదివరకు కండరములకు కల్పించిన పరిశ్రమముకంటె వేరగుదానిని గల్పించును. కటుత్వముగలిగి వీనినభ్యసించిన అతిత్వరితముగా నభివృద్ధిగాంతువు.

20. సాధకము:— 1వ సాధకమును 15 మొదలు 20 పర్యాయములు చేయుము.

21. సాధకము:— 14వ పటమునందు చూపినమాదిరి కూర్పును. చేతులను మోకాళ్ళ మీద నుంచి, మోకాళ్ళకు విడదీయుము. కాళ్ళలో బాగుగా కదియనట్లు చేతులతో వెడల్పుగా నుండునట్లు మోకాళ్ళకు విడదీయుము. మోకాళ్ళకు మరల దగ్గర తీసికొనిరమ్ము. అటులనే మరలచేయుము. ఈ సాధకము 15 పర్యాయములు చేయుము. ఈ పద్ధతి భుజములకును, వీపునకును కండరవృద్ధిని గలుగజేయును. ఇట్లు కూర్పునుటచే మోకాళ్ళకు వలయాకారము గలిగించి కండరముల పెంపొందించును. దీనిని మఱియొక విధముగా జేయుము. చేతులను మోకాళ్ళకు వెలుపలయించి, మోకాళ్ళను వెడముగానుంచి, రెంటిని చేతులతో కదియనట్లుము. ఇప్పుడు గూడ కాళ్ళను వెలుపలకు తన్నిపట్టియుంచవలెను. ఇట్లు చేసితివే ఎదురురొమ్ము కండరములు, తొడయొక్క క్రక్కభాగ కండరములు వృద్ధిగాంచును. 15 మారులు చేయుము.

22. సాధకము:— 13వ సాధకమును, 10వ పటమున చూపించినవిధముగా చేయుము.

23. సాధకము:— 15వ పటమున చూపినమాదిరి చేతులను గుప్పిటపట్టుము. నీ ఎదురు రొమ్ముపట్టుమునకు సమముగా నిలిపి, నీ సాధ్యమైనంతవరకు, ఆ చేతులను ఒకదానినొకటి ఎదురు రొమ్ము వెనుకకు, ముందుకు, పైకి నెట్టుము. నీవెంత గట్టిగ పట్టి యుత్తుడవో అంత ఫలితము పొందగలవు. ఈ సాధకము నీచేతియొక్క వెనుకభాగమందుండు (పెక్టోరల్) కండరముల నభివృద్ధిజేయును. 10 మొదలు 15 పర్యాయములవరకు చేయుము.

24. సాధకము:— నీ చేతివ్రేళ్ళను లంకవేసి గుప్పిటపట్టినట్లు నీ వెనుకభాగమన పట్టుకొనుము. చేతులను గట్టిగా నొక్కియుంచుము. నీ భుజములనెంతవరకు వెనుకకు నెట్టగలవో అంతవరకు నెట్టుము. అనగా రొమ్మును ఎంత వెడల్పు చేయగలవో అంత వెడల్పుచేయుము. వెనుక నీకు యిచ్చిన సాధకములు వంగి చేయవలసినవిగాన నిది వాని లోపాలోపముల సవరణ జేయును. ఇది నీవు దినమునందెప్పుడు వీలదొరకిన అప్పుడు చేయుము. దీనిమూలమున మంచి భిక్షారముగల భుజములు కలుగుటయే కాక పైనికుని లక్షణము నీకుఁగూర్చుగలదు.

1890/1891

The first part of the report is devoted to a description of the work done during the year. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the laboratory and the second with the work done in the field.

The second part of the report is devoted to a description of the results of the work done during the year.

The first section of the second part of the report deals with the work done in the laboratory. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the laboratory and the second with the work done in the field. The first section of the first part of the second part of the report deals with the work done in the laboratory. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the laboratory and the second with the work done in the field.

The second section of the second part of the report deals with the work done in the field.

The first section of the second section of the second part of the report deals with the work done in the field. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the field and the second with the work done in the laboratory.

The second section of the second section of the second part of the report deals with the work done in the laboratory. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the laboratory and the second with the work done in the field.

మంచి యోగ్యత కనుకూలముగ కౌన్చి మభ్యవిషయముల నీకు చెప్పెద వినుము. నీరూపమునందును, నడవడికయందును మంచి లక్షణములు గలిగి ప్రవర్తింపవలయునని నా కోరిక సాధారణముగా ప్రైలక్షణముల ననుసరించి ప్రతివాని యోగ్యత కనిపెట్టుదురు గాన నీవు మంచి లక్షణముల గలిగియుండుము. నీవు నీలిచి ముండునపుడును, కూర్చుండునపుడును, నడుచునపుడును సరిగా ప్రవర్తింపుము.

నీ కడుపును కొంచెము అక్కళించియుండుము. ఎవరు రొమ్మును పైకి రాగ్గము. గడ్డమును పైకి యెత్తి పెట్టుము. నీ ఎదురురొమ్మును నీ శక్తికొలది ముందుకు నెట్టి భుజములను వెనుకకులాగి అండటకు నీ యెదురురొమ్ము కనబడుకట్లు చేయుమనికాదు ఇందలి యర్థము. ఇతరులకంటె నీ యొక్క ఆరోగ్యలక్షణముల కనబరచు ప్రవర్తన గలిగియుండుమని నా అభిప్రాయము. నీవు యథార్థముగా బలము లేనియెడల వికారపద్ధతులతో అండటయెదుట బలముగలవానివలె నటించుము.

పైకి మంచి లక్షణములు గలిగియుండవలెను. నీకు నియామక చిహ్నములెప్పుడు కలుగునో అప్పుడే ఇతరులకుండెట్టి అభిప్రాయము కలుగజేతువో నీవేచూడగలవు. ఎప్పుడును నీ బలము విషయమై నీవు గమనించుచుండువుగా? నీవు తలంచినదానికంటె నధికమగు కండరవృద్ధి గాంచుచుంటివి. బలాభివృద్ధియందు నీ మనస్సు ఎప్పుడు నలుచునో నీగున్నదానికంటె కొంచెముధికముగా కండరములు వృద్ధిపొందగలవు.

నీవు శరీరవ్యాయామము సలుపకపోయినను, వ్యాయామము చేయువారితో స్నేహము చేసిన మాత్రమున నీవు బలారోగ్యము పొందగలవనుట అనుభవసిద్ధము. ఇది శరీరముపై మనసు నకుగల శక్తిని సూచించును. ఒకవేళ నీకంటె బలారోగ్యములందధికుడు నీచేత లేకపోవచ్చును. నీవు చేయవలసినపనియేమియన ఎప్పుడు బలవంతులయొక్క ఛాయాబటములను పరీక్షించుచుండుము. ఇది నీ కోరిక ప్రోత్సాహము గలిగించి మంచి అభివృద్ధికలుగజేయును. అయితే యీవిధముగా మనస్సులో తలంచినమాత్రమున అభివృద్ధి నీయునని వ్యాయామము మానవద్దు. నేనిందు చెప్పినట్లు యథార్థముగా తలంచుచు, యథార్థముగా నాచరించుచుంటివేని సంపూర్ణ ఫలితములను పొందగలవని నేను దృఢముగా చెప్పగలను. ఓప్పు వహించి యించుక పరీక్షింపుము. వచ్చువారము నీకు చేతులకు సంబంధముగ సాధకములను, కండరముల నభివృద్ధి నొందించు సాధకములను పంచెదను.

ఇట్లు

M. P. 4

సర్వదా నీ శ్రేయమునే కోరు

మొం. ౨. త్రివేణి

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..

... ..

అయిదవ పాఠము

అయిదవవారము

ప్రియమిత్రమా!

2 - 13, 21, 22

ఈ వారము నీ చేతులవిషయమై నీవు ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించవలయును. నీ శరీరము దెక్కువ అభివృద్ధిపొందింప నలవిగాని భాగములలో నిదియొకటి. నీచేతులెంత బాగుగా వృద్ధిపొంది కండరముక్తమై గాన్పించునో అంత ఎక్కువ బలవంతునివలె నీవు గాన్పించెదవు. ఇప్పుడు వస్త్రాదులలో కాళ్లు ఎదురొమ్ము మొదలగు నవయవములు బాగుగా నభివృద్ధినిొంది, చేతులుమూత్రము బలహీనముగానుండు వారెందరో గలరు. ఆ కారణమున నేను నీకు చేతులయొక్క కండరములు వృద్ధిపొందు మార్గముల బోధించి నిన్ను బలవంతునిగా జేసెదను.

25. సాధకము:— 1వ సాధకమును 15 మొదలు 25మారులు చేయుము.

26. సాధకము:— కుడిచేతి మణికట్టును ఎడమచేతితో పట్టుకొనుము. ఆ కుడిచేతిని బాగుగా చాచియుంచుము. అట్లు ఎడమచేతితో పట్టుకొనిన తరువాత నీ కుడిచేతిని కుడిభుజము వరకు తీసికొనిరమ్ము. తీసుకవచ్చునప్పుడు ఎడమచేతితో గట్టిగా అదిమిపట్టుము. ఇది 16వ పటము నందు చూపింపబడినది. నీ వెంతగట్టిగా అదిమిపట్టుదువో నీ వేతియొక్క పైభాగమునకు అంత త్వరగా శ్రమము గలిగింకగలవు. ఆరచేతిని నేలపై పు చూచునట్లు పెట్టెనవే నీ ముంతేతికి మంచి శ్రమము కలిగించినవాడవై చేతియొక్క ముందు (బై నెప్పు) కండరములను పొడుపు చేయగలవు. అట్లు నీ కాకండరములు (బై నెప్పు) అతియంతవరకు చేయుము. తరువాత యిదేవిధముగా ఎడమచేతితోచేయుము. ఇట్టి సాధకమునే నేను 2వ పాఠమునందిచ్చితిని. అయితే యీ సాధకము నందు అరచేయి నేలపై పునకుత్రిప్పి చేయవలయునుగాన దానికంటె యిది కష్టతరము. పూని కతోబిక్కాక చేతితో 10 పర్యాయములైన చేయుము.

27. సాధకము:— 17వ పటమునందు చూపిననూదిరిగా నీ శరీరమును రెండుచేతుల మీద రెండుకాళ్ల మీద నిలుపుము. శరీరమును సరిగా నిలిపి ఒకకాలు పైకి యెత్తుము. తరువాత నేలకు నడుముగానుండునట్లు శరీరమును వంచుము. ఈ సాధకము చేయునప్పుడు నీ తలను పైకి ఎత్తియుంచుము. అట్లు నీవు వంగినతరువాత మరల మొదటిస్థితికి పొమ్ము. కాళ్లు ఒకదానితరువాత నొకటి యెత్తుచు నీకు అలుపువచ్చువరకు అట్లు అభ్యసింపుము.

28. సాధకము:— నీ కుడిచేతిని భుజమునకుసరిగా చాచియుంచుము. ఆ కుడిచేతి మణికట్టుమీద నీ ఎడమచేతిని యుంచుము. 18వ పటమునందు చూపిన ప్రకారము ఎడమచేతితో బాగుగా అదుముచు కుడిచేతిని భుజములవరకు తీసికొనిరమ్ము. అట్లు తీసుకవచ్చినతరువాత ఒక పటము వదలిపెట్టుము. అం నీ చేతిని మరల బాగుగా జాపుము. ఈ సాధకము నీచేతియొక్క ముందరి (బై నెప్పు) కండరములను బాగుగా వృద్ధిపొందింపగలదు. ఇట్లు 10 పర్యాయములభ్యసించుదువేని (బై నెప్పు) కండరములు బాగుగా ఎత్తు పెరుగగలవు.

1000

1-1000

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

29. సాధకము :— నీ రెండుచేతులను నీ నడుమునందు పట్టియుంచి పెల్లికల పండుకొనుము. 19వ పటమునందు చూపినమాదిరిగా కాళ్ళ న క్రింద తగులనీయక, మోకాళ్ళ ను వంగనీయక పాదములను వలయాకారముగా సవ్యాససవ్యములుగా ద్రిప్పుము. ఇట్లు రోజుకు 8 మొదలు 12 పర్యాయములవరకు నభ్యసించుము. ఈ సాధకము పెన్నుపూసకు బలమునుగలిగించి కడుపుమీదయుండు కండరముల నభివృద్ధినిొందించును.

30. సాధకము :— మొదటిపాతమునందు చెప్పబడిన 2వ సాధకమును నీకు అలుపు కలుగువరకు చేయుము.

ఈ శారీర వ్యాయామవిషయమై యంతవరకు నీకుచెప్పిన రహస్య మొకటి కలదు. అద్దానిని నేనింతకు పూర్వము నాకు జ్ఞాపకములేక చెప్పకపోలేదు. ఈ వ్యాయామండు నీకింక బాగుగా అభిరుచి కలిగించి, శ్రద్ధకలిగి పనిచేయనీయవలయునని యుంచితి. ప్రారంభమందు నీకిది చెప్పిన జానికంటె యిప్పుడు చెప్పితేనేని యెక్కువ ఆనందింపగలవు.

సంకోచింపజేయు పద్ధతులుగల (కంట్రాక్షన్ మూమెంట్) సాధకములను నీవు చేయు నప్పుడు నీవుపయోగించు శక్తి సాధారణముగా నుండవలయును. ఏ కండరము సంకోచింప బడుచున్నదో ఆ కండరము, దానిని ఆడ్డగించు బలమును అతిక్రమింపవలయునుగాని, ఆడ్డగించుబలము, ఆ సంకోచింప బడుచున్న కండరమును అతిక్రమింపరాదు. దీనిని సులభముగా బోధింతును వినుము. నీ కీవారమునందిచ్చిత, 26, 28, సాధకములందు చేతిని వంచిచేయవద్దతి నాచరించుచుంటివనుకొనుము. అప్పుడు నీ చేతిని భుజమువద్దకు వంచనప్పుడే గట్టిగా అదిమిపట్టవలయునుగాని, ఆ కుడిచేయి భుజమునకు తగిలిసరియవార నీవు పట్టు పదలనలెను. అట్లు ముందు నెట్టుటకు బదులుగా చేతిని యథాస్థానమునకు పెల్లగా వచ్చునట్లు చేయవలయును. ఈవిధముగా నీవు చేయుదువేని కండరములుమంచి వృద్ధిగాంచును.

నీవు బారు (హరిజాంటల్ బార్) ను చేతులతో పట్టుకొని గడ్డమును ఇనుప కడ్డికి తగుల నట్లుచేయుటకు పైకిలేచినప్పుడు నీ శరీరమంతయు ఒక్క కుడి చేతిమీదనే ఆధారపడి యుండుదువేని బారును తాకినతరువాత నీ శరీరమును నిదానముగా క్రిందికి దింపకపోయిన నీ కుడిచేతి కండరము నకు కష్టము కలుగుగదా? కావున, కండరములతో నీ రెండువిధములగు పనులను జరుపుచు నుండవలయును. “(1) పట్టు (2) విడుపు” బారుమీద నీ శరీరమును పైకి లాగునప్పుడు నీ కుడిచేతి కండరము పడిన శ్రమము, క్రిందికి దింపినపుడు పడియుండదు. సంకోచింపచేసిన కండరమును విశ్రాంతి నిమిత్తము దానిని యథాస్థానమందుండునట్లు చేయవలయును. అప్పుడుగాని రక్తము బాగుగా ప్రసరింపదు.

నీవు జేహాకరిశ్రమము చేయునప్పుడు యీవిషయములను బాగుగా గమనించి ఆశ్చర్యించుదువేని మరిచిపోలితములను పొందుటయేకాక బలిష్ఠములగు కండరములనుగూడ పొందగలవు.

నీవు బాగుగా పరిశ్రమ సలపుచు గుళిముగా వర్తించుచుంటవని నే తలంచెదను. నీ అభివృద్ధి విషయమై సర్వదా విని కాంక్షించుచుందును

యం. వి. వి. వి.

నీకు సర్వవిధముల జయమగుగాక.

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

ఆరవ పాఠము

ఆరవ వారము

ప్రియమిత్రమా!

2.24-25-27

నీ కడుపుయొక్క కండరములు (అబ్డామిన్) వృద్ధిపొందుటకై రెండు సాధకముల నిచ్చుచుంటిని. మొదటి సాధకము అత్యుత్తమమైనది. దానిమూలమున నీవు విశేషఫలితమును పొందగలవు. నీకడుపుయొక్క కండరములచుట్టు పేరుకొనియున్న ఎట్టి కొవ్వునైనను రూపుమాపగలదు. అనవసరపదార్థములను తొలగింపజేయును.

31. సాధకము:— 1వ సాధకమును 15 మొదలు 25 మారులు చేయుము.

32. సాధకము:— నేలమీద వెల్లికల పరుండుము. లేచి కూర్చుని నీ రెండు చేతివ్రేళ్లతో నీ రెండుకాళ్ల బొటనవ్రేళ్లను తాకుము. మరల పండుకొనుము. ఇదేవిధముగా మఱి మఱి చేయుము.

నీవు లేచునప్పుడు కాళ్లు నేలమీదనుండి వైకి లేచునని నీకుతోచిన అటుల లేవకుండ మొదట నీ కాళ్లను జేనిక్రిందనైన పెట్టుము. ఈ సాధకమునే నీవు నీటక్కుకు 2 అడుగుల దూరముననున్న కుర్చీ మీద కూర్చుని చేయవచ్చును. నీకాళ్లను పరుపుక్రింద నుంచుము. నీతల నేలకు తగులునట్లు వెనుకకు వంగుము. తరువాత వైకిలేవ నభ్యసించుము. మొదట నేచెప్పినదానికంటె యిదియే నీకు కొంచెము కష్టముగా గాన్పించును. ఇట్లు నీవు 1 వారముకొజ్జ అభ్యసించిన తరువాత నీ చేతులను తలమీదయుంచి అటులనే పండుకొని చేతులను గట్టిగ అదిమిపట్టి లేచి కూర్చుని మరల వెనుకకు వంగుకొనుము. ఇట్లు అభ్యసించుము. ఇదిగూడ కష్టతరముగానుండును. దీనినే బాగుగా సాధించవలెనన్న, పుస్తకములు, ఇనుపరేకులు మొదలగు వస్తువులను చేతులుసాచి వైకి లేవనెత్త నభ్యసించవచ్చును. ఇటులనే వెనుకకువంగి పూర్వమువానికంటె కొంచెము బరువుగల వస్తువుల లేవ నెత్తుచుండుము.

నీవు బలమును సంపాదించినకొలది అభివృద్ధి పొందుటకుగా నీ విషయము చెప్పుచుంటిని. ప్రతి వారమును క్రిందటివారమునకంటె కొంచెము కఠినమగుపని చేయకపోదువేని అభివృద్ధి పొందక అటులనే నిలిచియుండువు. నీవు బలము సంపాదించినకొలది కష్టతరమగు పనిచేయుటయందేమాత్రము శ్రమవహింపవు సుమా! ఇప్పుడు నీకున్న బలముతో నీవు చేయగల పనికింటె బలమభివృద్ధి నొందినతరువాత ఇంతకంటె కష్టతరమగు పనిని అతిసులభముగా చేయగలవు.

నీవెప్పుడును ఒకటే పనిని అజీవిధముగా చేసెదవేని కొంతకాలమునకది నీ కత్తి యేమాత్రము వినియోగింప నక్కరలేకనే జరుపబడుచుండును. అనగా యంత్రముచేత పనిచేయించునాని కంతసులభముగా నుండునో అంత సులభముగానుండును.

1-10-1902
The undersigned, Jangamwadi Math, Varanasi, has the honor to acknowledge the receipt of the sum of Rs. 100/- from the Government of India, for the purpose of the purchase of land for the construction of a new building for the Math.

The sum of Rs. 100/- is being paid to the undersigned by the Government of India, for the purpose of the purchase of land for the construction of a new building for the Math.

The undersigned, Jangamwadi Math, Varanasi, has the honor to acknowledge the receipt of the sum of Rs. 100/- from the Government of India, for the purpose of the purchase of land for the construction of a new building for the Math.

The undersigned, Jangamwadi Math, Varanasi, has the honor to acknowledge the receipt of the sum of Rs. 100/- from the Government of India, for the purpose of the purchase of land for the construction of a new building for the Math.

The undersigned, Jangamwadi Math, Varanasi, has the honor to acknowledge the receipt of the sum of Rs. 100/- from the Government of India, for the purpose of the purchase of land for the construction of a new building for the Math.

క్రికీ. సాధకము:— నేలమీద బోరగిల పరుండుము. చేతులను రెంటిని వేనుక విరుదలయిరి
దుంచుము. ఒకేపర్యాయము కాళ్లను వంగనీయక సరిగానిలిపి, కాళ్లను, ఎదురురొమ్ము, తలను పైకి
నీ సాధ్యమైనంతవరకు లేవనెత్తుము. ఎదురురొమ్ము సగముభాగము మొదలుకొని తొడలవరకే భూమి
మీద ఆనియుండవలయును. ఈసాధకము చాల కష్టమైనది. అయితే వీపునకు మంచికండర వృద్ధి
కలుగజేయును. దీనిని రెండు వారములు బాగుగా నభ్యసించుదువేని నీవీపు అందు క్రిందభాగము
చాల బలముకలిగి వృద్ధిపొందగలదు. నీ వీపుయొక్క క్రిందిభాగమువిషయమై యెక్కువ శ్రద్ధవహం
పవలయును. ఏలన, నీకత్తియందధికభాగము దానినే ఆధారపడియుండును. నీ వీపుయొక్క క్రింది
భాగము బలహీనముగానున్న నీవంతటను బలహీనముగానేయుండువు. నీ వీపు క్రిందిభాగమును
బాగుగా నభివృద్ధిగలిగించుకొనిన, మంచి శక్తి, బలము గలిగి వర్ధిల్లగలవు.

ఈ వారమున నీకిచ్చిన సాధకములను నిదానముగాచేయుట మంచిది. ఏలన, కండరములకు
ఎక్కువశ్రమ కలిగించిన చాలనవృద్ధి కలిగించును గాన మొదట కొన్నిదినములవరకు స్థిమి
తముగా నభ్యసించుము. ఈ రెండుసాధకములు 2-3 రోజులు చేసినతరువాత, బాగుగా కొంచెము
త్వరగాచేయుటకు నీవేమియు భయపడ నవసరములేదు. ఈ రెండుసాధకములనుగూడ ఒకే పర్యాయము
చేయవలయునని నా ఆభిప్రాయము. అనగా నీవు మొదటిసాధకమునందు అలసినపుడు బోర
గిల పరుండి రెండవది అభ్యసించుము. ఎట్లుచేసినను భేదమేమియులేదు. నీవు ప్రత్యేకముగా చేసి
నను చేయవచ్చును. నా స్వానుభవమును బట్టి అట్లుల చెప్పితిని. ఏదో ఒకవిధమున నభ్యసించుము.

ఈ వారము నేపంపిన 2 సాధకములను నీవు బాగుగా గ్రహించుకొనగలవు గాన పటములను
వేసి చంపనైతిని. అట్లు నీకు తెలియనియెడల నాకుఁ దెలిపితివేని బాగుగా అర్థమగునట్లు చేసెదను.

ఇట్లు

M. P. 6

సర్వజ్ఞా నీ జయమును గోరు.

మం. రి. త్రివేణి

ఏడవ పాఠము

ఏడవ వారము

ప్రియమిత్రమా!

2-25-30-31.

ఈ వారము నీ ఇచ్ఛాశక్తిని యుపయోగించి చేయదగిన పద్ధతులను న్నిటిని తెలుపుచుంటిని. వానిమూలమున నీవానందింపగలవు. ఈ సాధకములు నీ శరీరమందుగల కండరములనన్నిటిని బాగుగ కనబడునట్లుచేసి, ఆ కండరములను నీస్వాధీనమగునట్లు చేయును.

34. సాధకము:— 1వ సాధకము 15 మొదలు 25 పర్యాయములు చేయుము.

35. సాధకము:— నీ కాళ్లను కుప్పిమీదగాని అంత యెత్తుగల ఏవస్తువుమీదగాని పెట్టి చేతులను క్రిందపెట్టుము. అట్లుపెట్టి దండెములు తీయుము. కాళ్లు ఎత్తుగనుండుటచే పైకిలేచునప్పుడు చేతులకు విశేషము శక్తిని యుపయోగింపజేయును. ఇది నీవెన్ని పర్యాయములు చేయగలవో అన్నిమాదులు చేయుము.

36. సాధకము:— నీవు వంగుము. క్రింద ఒకబరువు ఉన్నట్లు భావించి దానిని చేతులతో యెత్తుకొనినట్లు తలంచుము. అట్లులే చేతులయందెక్కువ బరువున్నట్లు తలంచి నీ శక్తికొలది చేతులను తలపైకి యెత్తియుంచుము. తరువాత చేతులను క్రిందికిదివి మరల మొదలుపెట్టుము. చేతులను ముందుకు చాచుము. తలమీదికి లేవనెత్తుము. దీనినే 20వ పటమునందు కనబరచితిని. బాగుగా గమనింపుము.

నీవీ సాధకము చేయునప్పుడు నీవేమి చేయుచుంటివో గమనింపుము. నీశక్తి బాగుగా వినియోగించుటకు భయ మొందకుము. నీ శక్తిని సంపూర్ణముగా ఉపయోగించినగాని వ్యాయామమునందు ఫలితమును పొందజాలవు. నీవు ఊహించి లేవనెత్తుకొను వస్తువుయందే నీ జీవితమున్నదని భావించి ఈ సాధకము చేయుము. అట్లు నీతలపై శక్తుకొనిన తరువాత పట్టువదలి మరల ప్రారంభింపుము. ఈ విధముగా 5 మొదలు 10 పర్యాయములవరకు చేసితివేని నీ కండరములు అందముగా అభివృద్ధి నొందుటయేకాక పూర్వమున్నస్థితికంటె పెద్దవిగా కాన్పించును. నీవు ప్రతి దినము చేయు వ్యాయామమునందు ప్రారంభమందుగానిలేక అంత్యమందుగాని దీనిని చేయుచుందువేని చాల బాగుగానుండును.

ఈ విధముగానే పైకి ఎత్తుటకంటె ఒకవస్తువు ముందున్నట్లు భావించి దానిని లాగుచున్నట్లుగాని, నెట్టుచున్నట్లుగాని అభ్యసించవచ్చును. ముందునుండి నీ దగ్గరకు ఆ యూహించిన వస్తువును లాగుకొనవచ్చును, లేదా నీదగ్గరనుండి ఆ గ్రాహ్యవస్తువును ముందుకు నెట్టవచ్చును.

1872

1872

1872

1872

1872

1872

1872

1872

నీవు ముందుకు నెట్టుచు, దగ్గరకు లాగుచు చేయు సాధకముల రెంటిని కలుపవద్దు. ఒకటి చేసిన తరువాత రెండవది అభ్యసించుము. కొన్ని పర్యాయములు ముందుకు నెట్టుము; కొన్ని పర్యాయములు దగ్గరకు లాగుము. నీ చేతిపట్టుచు విడువకుండ ముందుకు నెట్టుచు లాగుచునుండిన రక్తము ప్రవహించుటకవకాశముండదు. ఒక పర్యాయము చేసినతరువాత రక్తము ప్రవహించుటకు ఒక క్షణము పట్టు వదలుము; మరల నభ్యసించుము.

చేతులను అభివృద్ధి నొందించుటకై నే నీకిచ్చిన సాధకములన్నిటిని బాగుగా గ్రహించితివని నే తలంచెదను. నీకు నేనిదివరకు చెప్పినట్లు చేతులను యెక్కువ బలయుక్తముగాగాని పెద్దవిగాగాని చేయుట కిష్టముగావున, మిగిలిన శరీరమంతటికంటె చేతులవిషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధయుండవలయునని నా అభిప్రాయము. నీ చేతివిషయమై పనిచేయునపుడెల్లప్పుడును నీవు తోను, ఎదురురొమ్ము తోను పనిచేయుకొనవద్దు. నీవెంత బలయుక్తముగా చేతులను సంపాదించువో అంత బలవంతుని వలె గాన్పించువు. పలుకులతో నేమి సార్థకము. నీకు నీ స్వానుభవమునుబట్టి తెలిసికొనగలవు.

ఈ వారము నీకిచ్చిన సాధకములతో బాటు వీనినిగూడ నభ్యసించెదవని నే తలంచెదను. అటు కాక అవకాశములేకనో, శక్తిచాలకనో ఏదో వదలిన వదలుము.

ఇట్లు

M. P. 7

నీకు సంపదా జయమగుగాత

మం. ౨, త్రిశూలం

ఎనిమిదవ పాఠము

ఎనిమిదవ పాఠము

ప్రియమిత్రమా!

2-13-25. 20. 31.

నీవు పరిశ్రమము సలుపుచున్న కండరముల నామములేవియో అవి యేపనియందెట్లు లుప కరించునో నీవెఱుంగ నిచ్చించుదువుగదా? అందుచే నీకు ముఖ్యమైనవానిని తెలియజెప్పదను వినుము. నీ శరీరమందేభాగమేమో నీవెఱుంగవు. నీ శరీరమందుగల కండరములజూపుచు వానిని వివరింపవలసిన అవకాశము నీకు ముందు రాగలదు. అప్పుడు నీకిది చాల ఉపయోగింపగలదు.

నేను మెడవద్దనుండి పొరంభించి క్రిందికి వరుసగా పాదములవరకు కండరములను దెలిపెద వినుము. ముఖ్యమైనదియు, బాగుగా కనిపించునదియు నగు మెడకండరము (స్టర్నోక్లీడియో మాస్టాయిడ్) అని అందురు. దీనివలననే తల ఇరువైపుల తిరుగగలుగుచున్నది. ఇది బాగుగా అభి వృద్ధిపొందెనేని చెవి వెనుక భాగమునుండి ఎదురుగాము ఎముక (స్టర్నమ్) వరకు వ్యాపించి మెడకు చేతురాకారమును గూర్చును. నీ మెడ యొక ప్రక్కకు త్రిప్పితినే అది బాగుగా కలువలకు గాన్పించును. నీవు బాగుగా పరీక్షింపగలవు.

నేను క్రిందటి పాఠములందు చెప్పినవిధముగా మెడను బాగుగా నభివృద్ధి నొందించినయెడల నీ ఆకారమునకు హెచ్చువన్నె నీయును. చాలమంది మనష్యులు గొప్ప భుజములు, చేతులు, నీవు గలిగియున్నను మెడమాత్రము బహుదుర్బలత్వముగా నుండును. కావున నేచెప్పిన సంగతిని గ్రహింపించి మంచి మెడను సంపాదించుకొనుము.

చాలమంది పైల్లానులను, వస్త్రాదులను చూచితిని. వారు మంచి మెడలను గలిగియుండిరి. అయితే కొండఱకు అధికముగా పెరిగియుండినది. 22 అంగుళముల మెడగల పైల్లానులనుగూడ నేనుచూచితిని. కాని వారితలలు పెద్దవి. నీకును విశాలమగు ముఖము, పెద్దతలయున్నయెడల పీన పక్షము 17-18 అంగుళముల మెడయుండును. చిన్నతల, ముఖము గలవారలకు 16 అంగుళములు మాత్రమున్న భూపులకు బాగుగా గాన్పింతురు.

భుజములకు ఆధారముగానుండు కండరమునకు "ట్రెపిజియస్" అని అందురు. నీవు భుజములనుఎత్తదలచినప్పుడు యీ కండరము తోడ్పడును. ఈ కండరము వెన్నెముక నంటియుండి "స్కాప్యులర్" అను భుజయెముకను లాగుచుండును. నీ భుజములనెంతవెనుకకు దీసికొనిపోగలవో అంతవరకు దీసుకపోతినేని నీ మెడక్రిందను, నీవు వైభాగమునందు ఈ కండరము రెండుముద్దలుగా కనబడును. ఈ కండరము బాగుగా నభివృద్ధి నొందినయెడల దీనిలో నొకభాగము తలవరకు వ్యాపించునుగాన మెడను వెదిల్చుగాజేయును.

1775 Jan 21

ఈ కండరము బాగుగా వృద్ధిపొందేనేని నీకు గుండ్రని భుజము లకలిగింది, భుజములపైన చీన్ని కొండలున్నవాయన పైకి యిరుప్రక్కలయందు గాన్నింపజేయును. ఎటులైనను ఈ కండరము బాగుగా వృద్ధిపొందనియెడల మెడ వెనుకప్రక్కనుండియు బహు బలహీనముగానుండుటయేకాక నీ భుజములను, వీపు పైభాగమును దుర్బలములగును.

ఎదురురొమ్ముయొక్క కండరములు “పెక్టోరల్స్” అనబడును. ఇవి చేతులను ఎదురురొమ్ము మీదుగావచ్చునట్లు చేయును. ఎంతబాగుగా నీ కండరముల నభివృద్ధిపొందించువో నీ ఎదురురొమ్ము అంత గట్టిగను ఎత్తుగను యుండును. అట్టి గట్టి “పెక్టోరల్” కండరము లుండుట నాకు సమ్యక్ము. నేను పూర్వము బలవంతులయొక్క చాయాపటములను మొదలగువానిని ఎప్పుడూ విమర్శించుచు, అట్టివానినే కోరుచుండునుగాన నేనును అట్టివానినే గాంచగలిగితిని. ఇవి లేనియెడల యెదురురొమ్ము బలహీనముగానుండుటయేకాక చూచుటకుగూడ వికారముగ నుండును. కావున ఎదురురొమ్ము నభివృద్ధిపొందించు సాధకములను నభ్యసించి జయముగాంచుము.

శరీరమునకు భుజములము మొదలు నడుమువరకు వంపును గలిగించు కండరమును “లాటిసిమస్ డార్ని” అందురు. ఈ కండరము నెంత వృద్ధిపొందించుదువో అంతవెడల్పుగా రొమ్ము గాన్పించును. అనగా ఎదురురొమ్ముయొక్క చుట్టుకొలత అంత యెక్కువగానుండును. చేతులను తలపైకి యెత్తి చేయు ప్రతిసాధకమును ఈ కండరము నభివృద్ధిపొందించును. ఆమోఘముగ అభివృద్ధి పొందిన మనుష్యులను చూచితిని. ఇది బాగుగా అభివృద్ధిపొందేనేని తానిని గట్టిచేసితిమని భుజముల వెడల్పునుగూడ వినించుచుండును.

నీ రొమ్ముయొక్క దిగువభాగమున ప్రక్కయెముకమాదిరి గాన్పించు కండరములకు “సెర్రెటస్ మెగ్నస్” అని అందురు. ఇవి బాగుగా వృద్ధిపొందేనేని చూడ నింపుగానుండును. పైకిలేచి చేయుపనులందివి ఉపయోగించును.

నీ కడుపును కప్పివుచ్చు కండరములు “ఎక్స్టర్నల్, ఆబ్లీక్, అబ్డొమిన్స్” అనియు, “రెక్టస్ అబ్డొమిన్” అనియు అనబడును. నీవిచుంక వంగితివేని కడుపుమీదగా ని్పించును. అవి ఇరువైపులను బాటలు తీరియడుగును. శరీరముతోడ మోకాలును వంచిచేయు సాధకము లీకండర ములనభివృద్ధిపొందించును. ఈ కండరములు చూచుటకు బహు విచిత్రముగాను, ఒకతానినొకటి స్పృశింపకయు వరుసలుగానుండును. నా చాయాపటములందు సాధారణముగాయున్నప్పుడు చూపించితినిగాని ఈ కండరములు ప్రత్యేకముగా చూపనైతిని. అయితే ఈ కండరములు ఎవరికి స్వాధీనములుగానుండునో వారెట్టి ఆహారములనైన హరించుకొను శక్తి గాంచగలరు. ఇది నీవు బాగుగా ప్రయత్నమునల్పి అనుభవింపవలయును.

భుజములను గప్పివుచ్చు కండరమును “డెల్టాయిడ్” అని అందురు. ఇది చేతులను పైకి, ప్రక్కలకు లేవనెత్తుటయందుపయోగించును. ఈ కండరము వలయాకారముగా వృద్ధిపొందిన

...
...
...
...

...
...
...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

...
...
...
...

తరువాత భుజములు చాల పెడల్పుగానున్నటుల గన్పడతేయును. ఇది భుజముమీద ఒక $\frac{1}{2}$ అంగుళము ఎత్తు గుండ్రముగానుండేనేని ఎన్నియో అంగుళముల యెత్తున్నటుల గాన్పించును. ఈ కండరముల ననుసరించి ఎడటివానియొక్క బలము కనిపెట్టవచ్చును. ఈ కండరములు గుండ్రముగానుండిన గాని బాగుగా కాన్పింపవు. ఇది లేకపోవుటయే వృద్ధాప్యమును సూచించునుగాన నీవు దీనిని పొంద వ్రయత్నించుము.

పైచేతియొక్క ముందుభాగమందున్న కండరమును “బ్రెస్ట్స్” అందురు. నీవు చేతిని వంచునపుడు కనబడునుగాన నీవు బాగుగా ఎరిగియుందువు. ఇది ఒక బంతిగా కాన్పించును (చేతిని వంచినపుడు). దీనినే చేతికంతకు మూలకండరమని భావింపవచ్చు. చేతి వెనుకభాగమందుగూడ కండరము గలదు. దానితోగూడ కలసి యిది యెక్క-వగా కాన్పించును. “బ్రెస్ట్స్” 16 అంగుళములున్నదన చేయి ముడిచినపుడు చేతియొక్క చుట్టుకొలత యని నీవు భావింపవలయును.

పైచేతికి వెనుకప్రక్కయందు కండరము “ట్రైస్స్” అందురు. చేతికి లాగుటకును, కొట్టుటకును తగు శక్తి నీయును. ఎప్పుడు నీవు లాగినను యీ కండరమునే కనిచేయించుదువు. ఈ కండరము వృద్ధి నొందుట చాల కష్టము. నీవెంతపని వానితో చేయుదువో అంత వృద్ధిని అది గాంచును. నీ నడుముమీద చేయుంచితినేని దానిచే నీ చేతిమీద కల్పింపబడు వలయాకారము చూడ గలవు. దీనిలో దాపలి భాగమభివృద్ధి నొందినవారు చాలమంది యుందురు. వెలుపలిభాగ మభివృద్ధి నొందినవారునుందురు. ఆయితే వెలుపలిభాగ మభివృద్ధి నొందేనేని నడుముమీద చేతిని నిల్పితినేని ఆ కండరము పైచేతికి వలయాకారము కల్పించును. దాపలిభాగముమాత్ర మభివృద్ధి నొందేనేని చేయి చదునుగానుండును. అది నీయిష్టముమీద ఆధారపడియుండును. గుండ్రముగానున్న చేయి ముందునుండిచూచిన పెద్దదిగా గాన్పించునుగాని, చదునుగానున్న చేయి యంత పెద్దదిగానుండదు.

తొడలకు ముందుభాగమందుండు కండరమునకు “క్వాడ్రీసిప్సు” “ఎక్స్టెన్సర్” (నాల్గు తలలు గలదని అర్థము) అని అందురు. అక్కడ నాల్గు చిన్న కండరములుగలసి యొకటిగా కూడి యున్నది గాన దానికీపేరువచ్చినది. ఇవి మోకాలు వంచించేయు సాధకములచే నభివృద్ధి నొందును. ఈ కండరములు తొడలను పెద్దవిగా గాన్పింపజేయును. తొడలను వృద్ధి నొందించుటకు వితము లేదుగాని పైభాగమునకంటె యీ నడుము క్రిందిభాగము త్వరగా అభివృద్ధి నొందదు. చాలకష్టమని నీవు అశ్రద్ధచేయవచ్చు. విశేషము లావుగానున్న తొడలు గలిగియుండిన సార్థకములేదు. నరియగుగట్టి నేచెప్పిన పద్ధతిప్రకారము వ్రవర్తించిన బలిష్ఠమును అందకరమును అగు తొడలను పొందవచ్చును. ఊరక నీమనసునందనుకున్న మాత్రమున సార్థకములేదు. దానిని శ్రద్ధవహించి తగిన పట్టుదలతో చేయవలయును. కండరములపొందిక ఒక్కొక్కరకు నొక్కొక్కవిధముగా నుండును. కొందఱకు గుండ్రనితొడలును, కొందఱకు మధ్యభాగమునం దెత్తుగానుండునట్టివియు గలిగియుండురు. ఎట్టివి కలిగియుండినను తృప్తి నొంది వానికి తగినపద్ధతియు నీయుము.

తోడకు వెనుక భాగమందుండు కండరమునకు " బై సెప్స్ " అని అందురు. ఇది కాలుయొక్క " బై సెప్స్ " కండరము. ఈ కండరము కాలును వెనుకకు నడుచునట్లు చేయును.

పిక్టయొక్క కండరమును " గాస్ట్రో సెసిమియస్ " అని అందురు. ఇది క్రింది కాలుయొక్క వెనుక భాగమందుండును. నీ కాలిబొటన వ్రేళ్ల మీద పైకి లేచుచు క్రిందికి కూర్చునుటమూలమున ఈ కండర మభివృద్ధి నొందును. కాళ్లు బాగుగా భారీగాను బరువుగాను యున్న యెడల యీ పిక్టలుగూడ అభివృద్ధి నొందును. లేని యెడల అంత బాగుగా నభివృద్ధి నొందజాలవు. బల్ల మీద నిలిచియుండి చేయ మనియిచ్చిన సాధకమును బాగుగా నభ్యసించువేని ఈ పిక్ట కండరము వృద్ధి పొందగలదు. దీనితోడ పిక్టకు ముందుండు కండరములుగూడ వృద్ధి నొందింపవలయును.

నేను ముఖ్యమైన కండరములయొక్క పేర్లను మాత్రము దెలిపితిని. చిన్ని చిన్ని కండరముల పేర్లు అంతగా కోరవని నే తలంచెదను. వానిని నీవు ప్రత్యేకముగా కోరుదువేని ఒక శారీరకాశ్రు గ్రంథమును దెలిపెదను. దానిని పఠించిన విశదముకాగలవు. ఇప్పుడు నే తెలిపిన కండరముల పేర్లు మాత్రము నేర్చుకొనియుండుము.

నీ కండరములను నీ స్నేహితులకును, ఇంకను తదితరులకును జూపుచు వానిపేర్లు వచింపదగు నవకాశమునీకు ముందు రాగలదు. కాన ముందుగా నేర్చుకొనియుండుము. వానిని క్రమక్రమము ప్రదర్శింపఁజేయుట నీవు నేర్చుకొనవలయును. క్రమక్రమము ఏ కండరమునకా కండరము ప్రదర్శిం పఁజేయుట కష్టముగాని నీవు అభ్యసించినకొలది బాగుగా నేర్చుకొనగలవని నే తలంచెదను.

ఇదియే నీకు చిట్టచివర పాఠము. దీనిని బాగుగా శ్రద్ధగలిగి ఆచరించెదవని నేను నమ్మెదను.

ఇట్లు

M. P. 8

నీ సంపూర్ణ జయమును వినగోరు

నీ ప్రయమిత్రుడు

యరె, సి. త్రిశంకర్

అతిరహస్యము

మలబద్ధకము:— మలకోశముయొక్క దుర్బలస్థితి కనేక కారణములు గలవు. అది సాధారణముగా వైత్యకోశ మాంద్యస్థితిచే కలుగుచుండును. మలము గట్టిగాను, ఎండినట్లుండునెడల, ప్రేవుల నుండి జనించు “మ్యూకస్ మెంబ్రేన్” అను ద్రవము స్రవింపకపోవుటయే ముఖ్య కారణమగును.

నీ మలబద్ధకమును పోగొట్టుకొన దలచితి వేని యీ క్రిందజెప్పిన పద్ధతుల ననుసరించుము.

(1) ఉదయము:— ప్రాతఃకాలమందు కాలకృత్యములఁ దీర్చుకొని శరీరవ్యాయామము నలుపుము.

(2) ఒక గ్లాసు నీటియందు పంచదార, ఉప్పు యేమియు గలవక ఒక నిమిషకాలము మాత్రము చేర్చి పుచ్చుకొనుము.

(3) మధ్యాహ్న భోజనమునకు బూర్వము:— ప్రతిదినము మధ్యాహ్న భోజనమునకుఁ బూర్వము 1 లేక 2 గ్లాసుల నీరు, మాత్రము పుచ్చుకొనుము.

(4) మధ్యాహ్న భోజనము:— మధ్యాహ్న భోజనము వరి అన్నముగాని, గోధుమరొట్టెగాని పుచ్చుకొనుము. అందులో కూరలు, పప్పు పదార్థములు చేర్చవలెను. భోజనమునకు చివర పుల్లని మజ్జిగ పుచ్చుకొనుము. భోజనము చేయునప్పుడొక చుక్కనీరైనను త్రాగవద్దు. భోజనానంతరము 2 గంటలవరకు నీరు త్రాగకూడదు. దాహమైన నిమిషముగాని, నారింజరసముగాని పుచ్చుకొనుము. నిమిషము శ్రేష్ఠము.

(5) మధ్యాహ్న రాత్రి భోజనమునకు మధ్య:— ఏమియు చిరితిండి తినరాదు. మధ్యాహ్న భోజనమైన 2 గంటలతరువాత 1 గ్లాసు నీళ్లు త్రాగుము. అక్కడనుండియు ప్రతి 1 లేక 2 గంటల కొక కుర్రాయము గ్లాసునీళ్లు చొప్పున త్రాగుచుండుము. ఎక్కువ ఆకలిగానున్నయెడల పండ్లు మాత్రము పుచ్చుకొనుము. అదియైన బహుస్వల్పముగా నుండవలెను.

(6) సాయంత్రము:— నడచుటకుగాని, పరువెత్తుటకుగాని, యాచుటకుగాని, స్వారి చేయుటకుగాని వెళ్లుము. ఇవి రప్ప శరీరవ్యాయామ సాధకములు చేయవద్దు. “నా శరీర వ్యాయామవద్ధతి” యందు 1 వసాధకమునందు చెప్పినప్రకారము నడచునప్పుడు ప్రాణాయామ మధ్యసించుచుండుము.

(7) రాత్రి భోజనము:— రాత్రి భోజనమునకు 1 గంట ముందుగా యింటికి పొమ్ము. వెళ్లి 1 గ్లాసు నీళ్లు త్రాగి విశ్రాంతి తీసికొనుము.

(8) రాతి స్వల్పముగా భుజించుము. ఒక గ్లాసు పాలుగాని లేక మజ్జిగగాని త్రాగుము. రాత్రి భోజనమైనతరువాత 1 గంటవరకు నీళ్లు త్రాగకుము.

(9) నీవు నిద్రపోవునపుడు:— 1 లేక 2 గ్లాసుల వేడినీరుగాని, చచ్చీళ్లుగాని త్రాగుము.

10 N. B. నీవు గృహస్థుడవైన యెడల 15 రోజులకు 1 పర్యాయము సంభోగము చేయుము. ఇది నీవు గమనింపవేని నీ మలబద్ధకము కుదురదు.

(11) నీకు హస్తప్రయోగాది దురభ్యాసము లుండెనేని ఆపుము. లేనియెడనీ స్థితి మహా ఘోరమగును.

(12) మలవిసర్జనకు నియామకముగు కాలమేర్పరచుకొనుము. ఎత్పడైనను మలమూత్ర విసర్జన చూపవద్దు.

(13) నీవు ఉపయోగించు గోధుములు విసరింతు పూర్వము పొట్టు నెంతమాత్రము తీయరాదు.

(14) ఈ విషయములు నీ తత్త్వము ననుసరించి వ్రాయబడినవే గావున నీవెవరికిని చూప గూడదు, చూపవద్దు.

(15) 15 రోజులైనతరువాత నీస్థితి తెలియజేసిన అవసరమగునేని మఱికొన్ని విషయములఁ దెలిపెదను.

గమనింపుము:—నీ ఆరోగ్యము విషయమై నే సర్వకాల సర్వావస్థలయందు నీకు తగిన సలహా నిచ్చుచుందును. నీకుగలరహస్య విషయములు తెలియజేయుటకు జంకవద్దు. ఆ విషయములను నీకంటె రహస్యములుగా దాచి నీకనుకూలించు మార్గముల దెలుపుచుందును.

ప్రతివారము అభ్యసించవలసిన దేహపరిశ్రమ సాధకముల పట్టిక

(వివరములకు “ వ్యాయామపద్ధతి ” మూలము చూడుము)

N. B.— ప్రతిదినము నీవు వ్యాయామమారంభించు ముందు మొదటిపాఠము మొక్క 1వ సాధకమును 15 మొదలు 20 పర్యాయము అభ్యసించవలెను.

మొదటివారము—మొదటివారమునందు చెప్పిన సాధకములన్నియు.

రెండవ “ —2, 4, 8 సాధకములు, రెండవవారము చెప్పినవన్నియు.

మూడవ “ —2, 11, 12, 13 “ మూడవ “ “

నాల్గవ “ —2, 15, 16, 17, 18 “ నాల్గవ “ “

ఐదవ “ —2, 13, 21, 22 “ ఐదవ “ “

ఆరవ “ —2, 24, 25, 27 “ ఆరవ “ “

ఏడవ “ —2, 25, 30, 31 “ ఏడవ “ “

ఎనిమిదవ “ —2, 13, 25, 30, 31 “ ఏడవ “ “

పైసాధకముల నన్నియు సంపూర్ణముగా చేసినతరువాత అటుపిమ్మట ప్రతిదినము చేయవలసిన సాధకములను క్రింద దెలియజేసియుంటిని.

వరుస నెంబరు	సాధకము నెంబరు	ఎన్నిపర్యాయము అభ్యసించవలసినది	కాలపరిమితము
1	1	15 పర్యాయములు	3 నిమిషములు
2	2	25 మొదలు 35 పర్యాయములు	2 మొదలు 3 నిమిష
3	6	10 పర్యాయములు (ఒక్కొక్కవైపు)	30 సెకెండ్లు
4	7	8 “ “	24 “
5	10	8 “ “	24 “
6	11	6 “ (ఒక్కొక్కచేతితో)	4 నిమిషములు
7	12	4 “ (ఒక్కొక్కవైపు)	2 “
8	13	15 మొదలు 20 పర్యాయములు	1 మొదలు 1½ నిమిష
9	21	5 పర్యాయములు (ఒక్కొక్కవైపు)	1½ నిమిషములు
10	22	15 “ “	1 నిమిషము
11	24	6 “ (ఒక్కొక్కచేతితో)	4 నిమిషములు
12	27	6 “ (ఒక్కొక్కవైపు)	40 సెకెండ్లు
13	34	5 “ “	1½ నిమిషములు
14	31	6 “ “	1½ “
15	30	6 “ “	1½ “
16	16	అలయువరకు	1 “
17	17	“	1 “

హీనపక్షము ప్రతిదినము అభ్యసించవలసిన కాలపరిమాణము 25 నిమిషములు

హెచ్చుకాలము

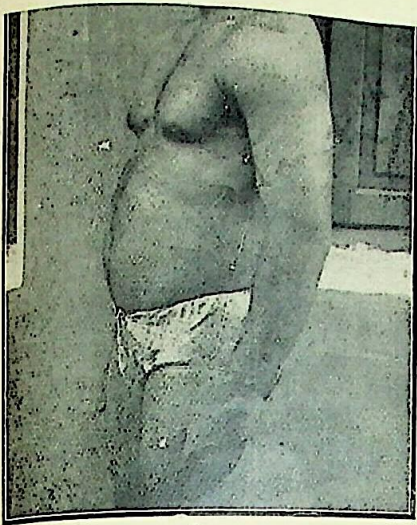
30 “

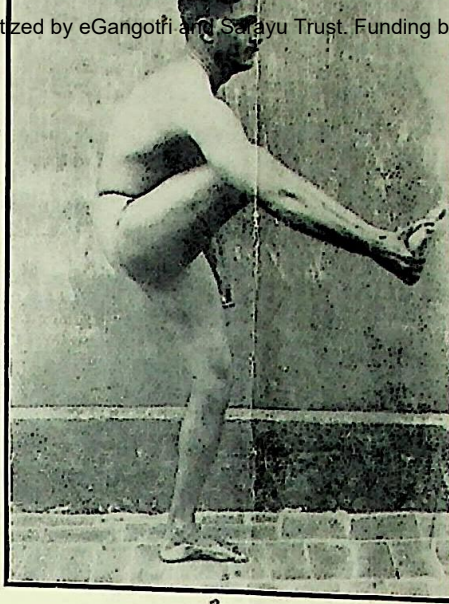
[Faint, mostly illegible handwritten text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

Date	Particulars	Rs.	Paise
1	1000	1	00
2	2000	2	00
3	3000	3	00
4	4000	4	00
5	5000	5	00
6	6000	6	00
7	7000	7	00
8	8000	8	00
9	9000	9	00
10	10000	10	00
11	11000	11	00
12	12000	12	00
13	13000	13	00
14	14000	14	00
15	15000	15	00
16	16000	16	00
17	17000	17	00
18	18000	18	00
19	19000	19	00
20	20000	20	00
21	21000	21	00
22	22000	22	00
23	23000	23	00
24	24000	24	00
25	25000	25	00
26	26000	26	00
27	27000	27	00
28	28000	28	00
29	29000	29	00
30	30000	30	00
31	31000	31	00
32	32000	32	00
33	33000	33	00
34	34000	34	00
35	35000	35	00
36	36000	36	00
37	37000	37	00
38	38000	38	00
39	39000	39	00
40	40000	40	00
41	41000	41	00
42	42000	42	00
43	43000	43	00
44	44000	44	00
45	45000	45	00
46	46000	46	00
47	47000	47	00
48	48000	48	00
49	49000	49	00
50	50000	50	00

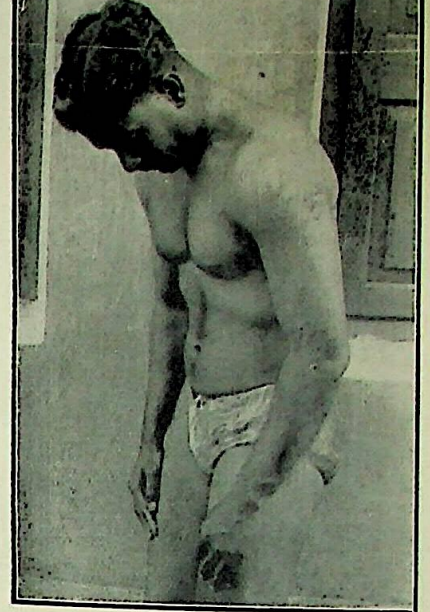

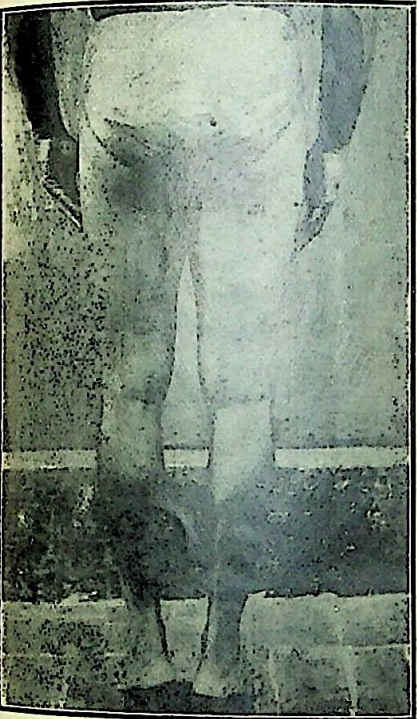
1

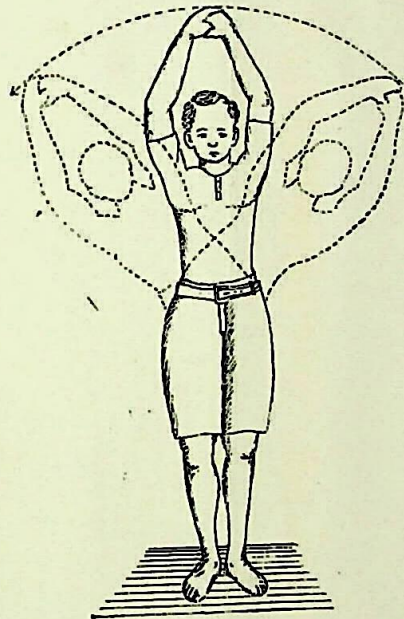
2

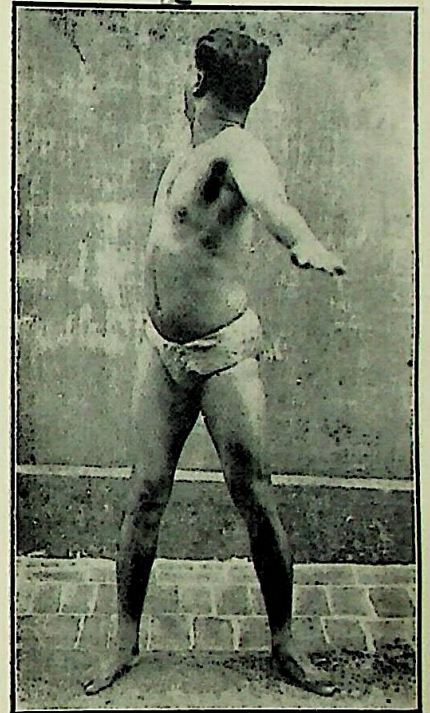
3

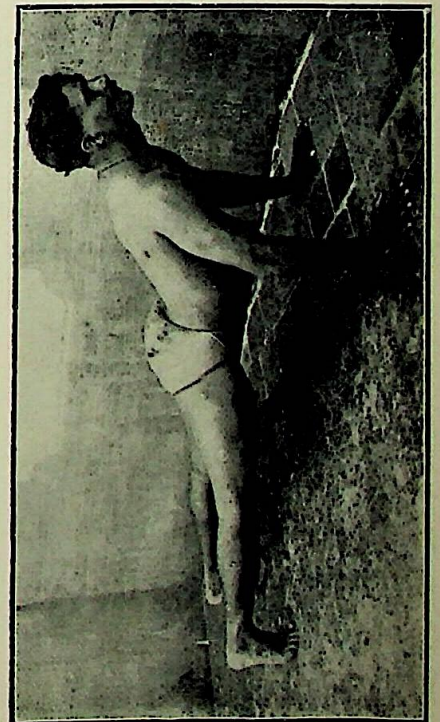
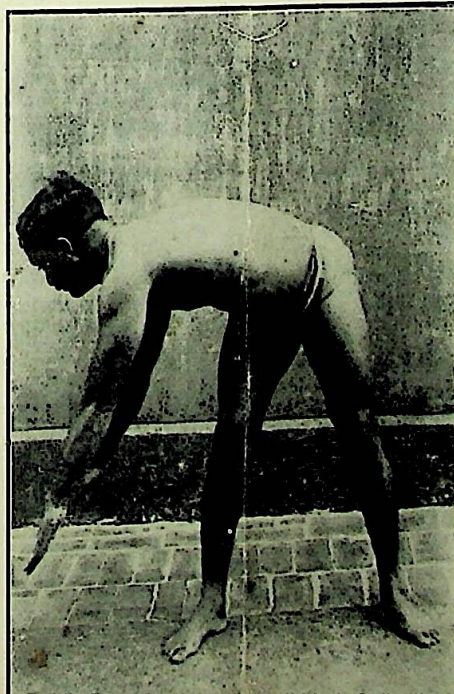
4

5

6

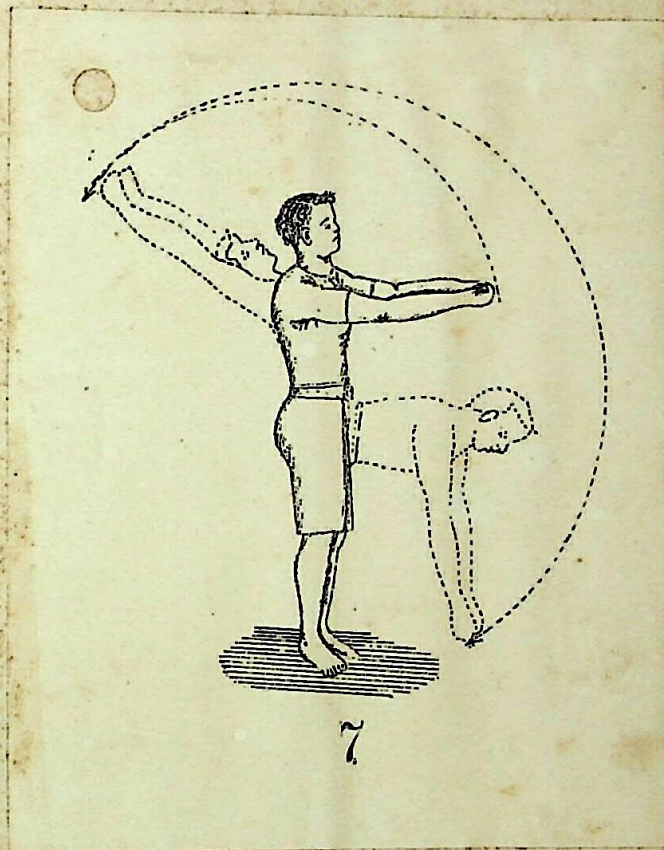

10

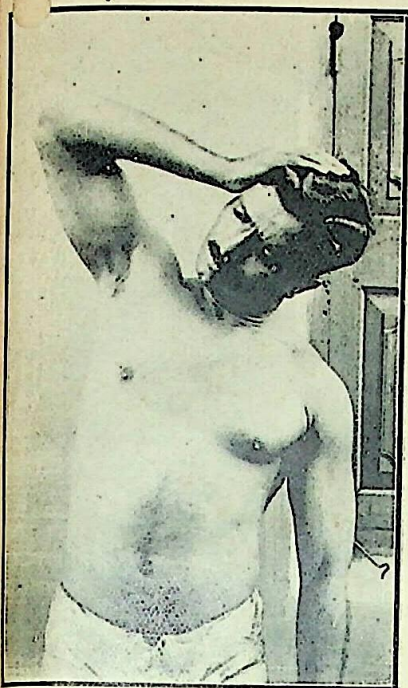

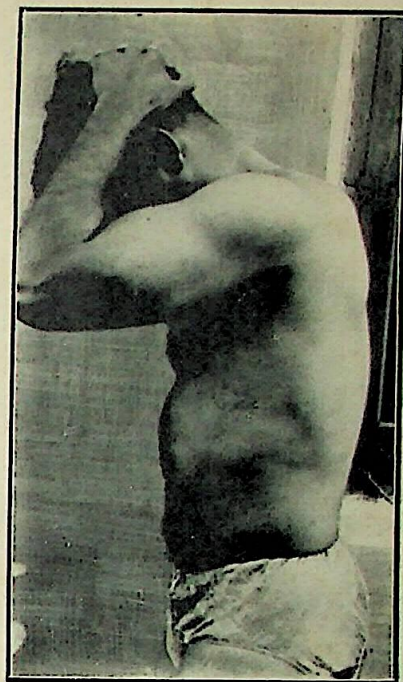

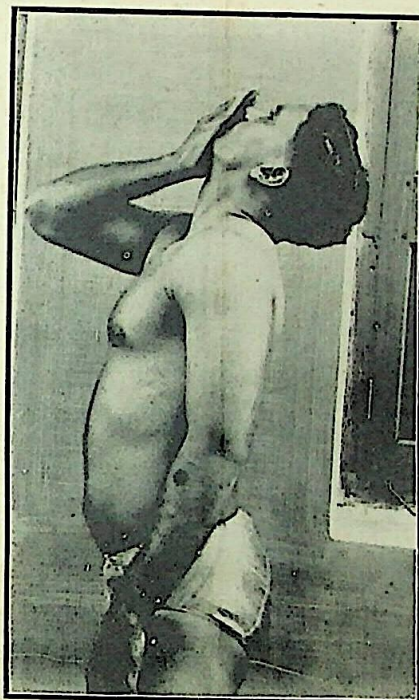

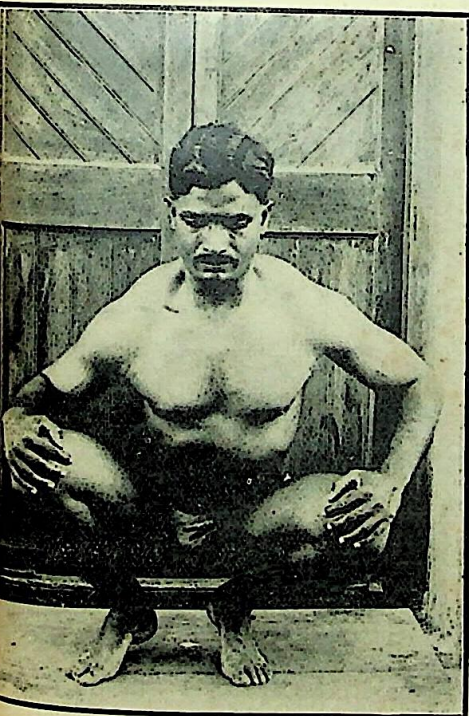
11

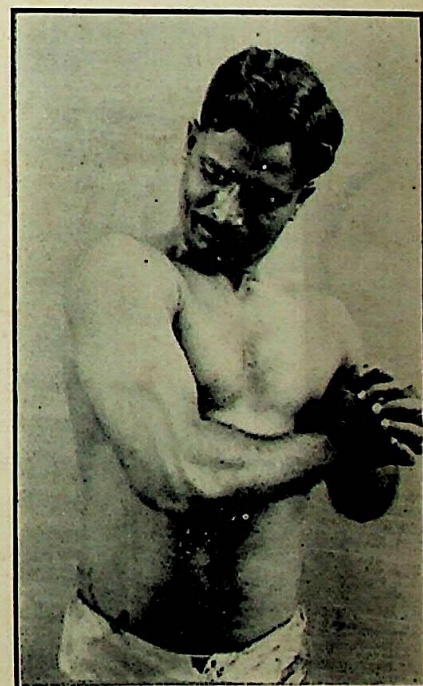
12

13

14

15

3, 4/M.P.

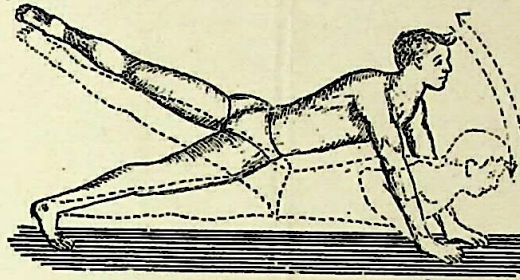

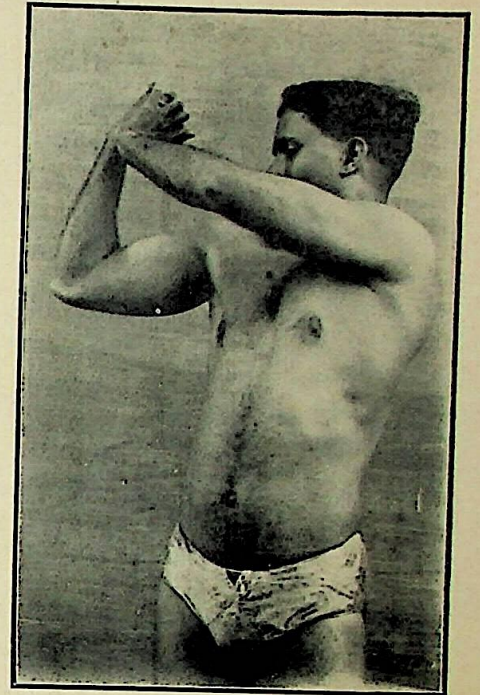

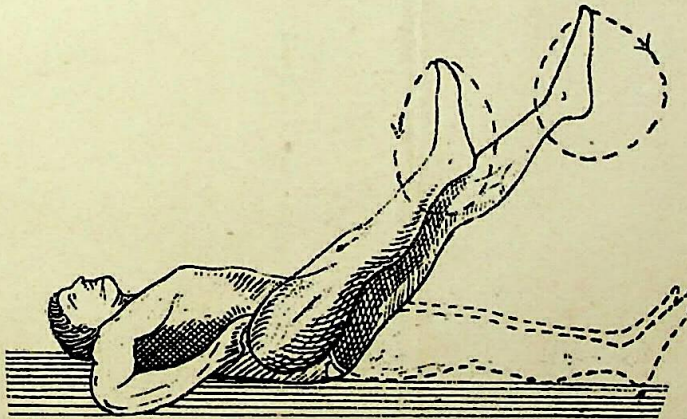
16

17

18

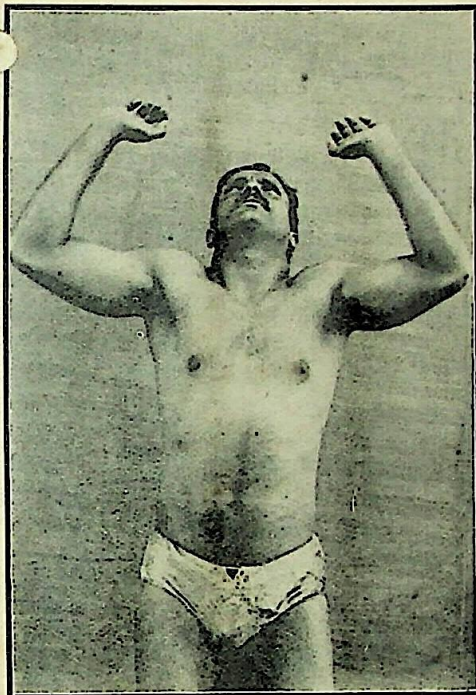
19

6/M.P.

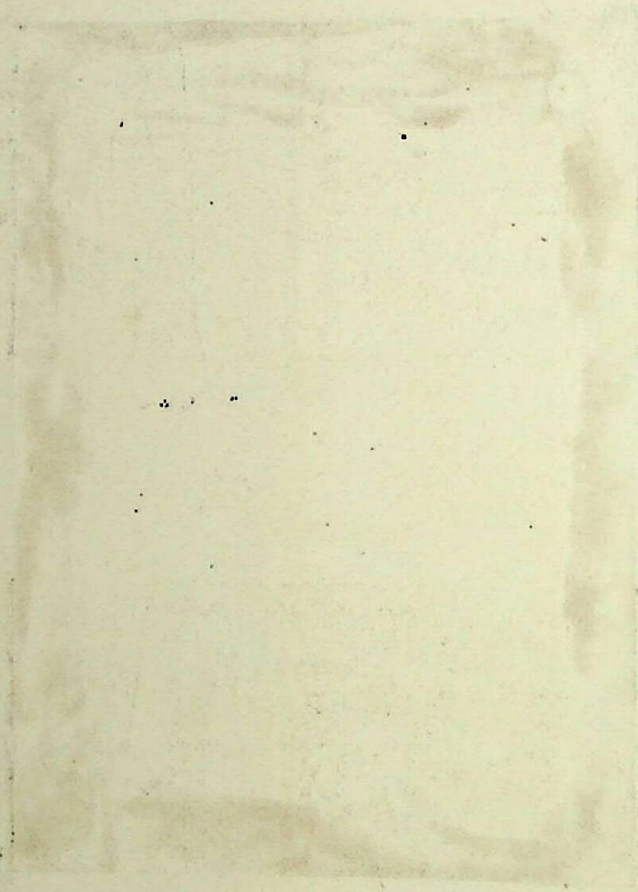

7, 8/M.P. 20

Prof. M. V. Krishna Rao,

Director of Physical

Culture.

EIGHTH LESSON.

Names of Different Muscles of the Body.

P. O. Basavangudi,

Bangalore City.

S. INDIA.

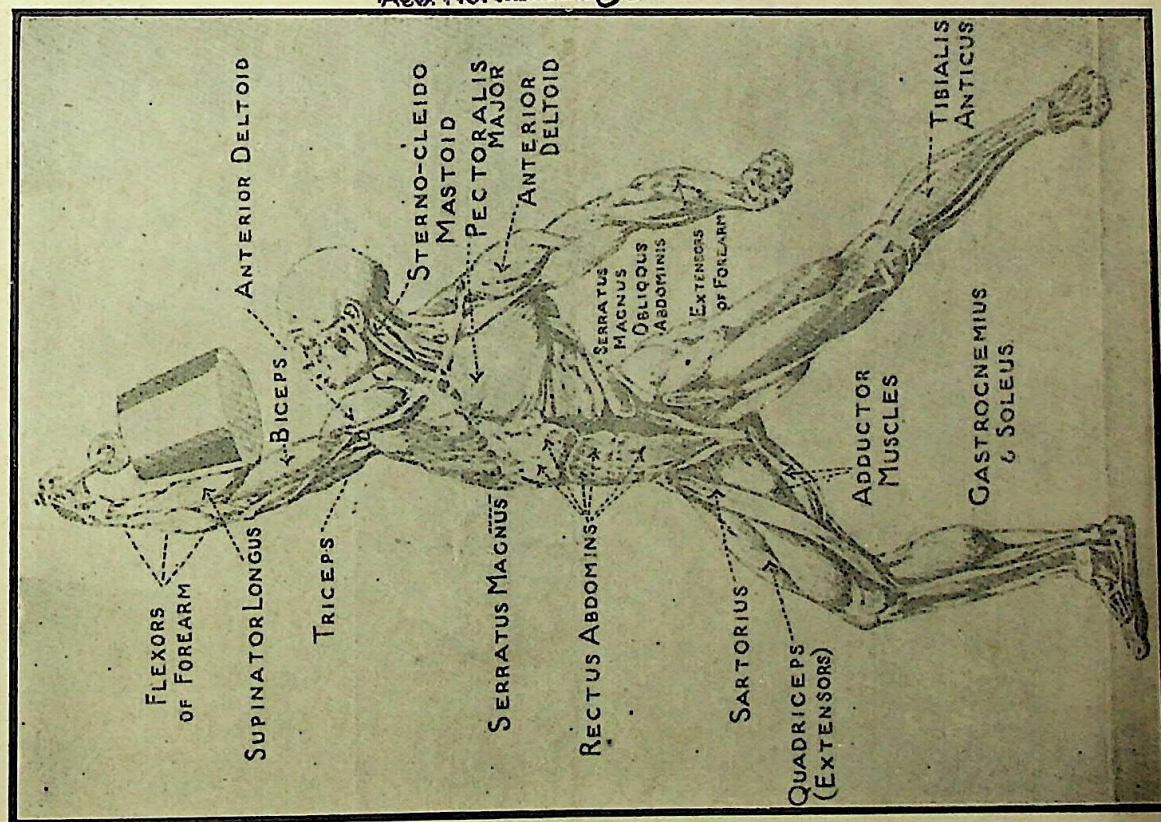

FIGURE ONE.

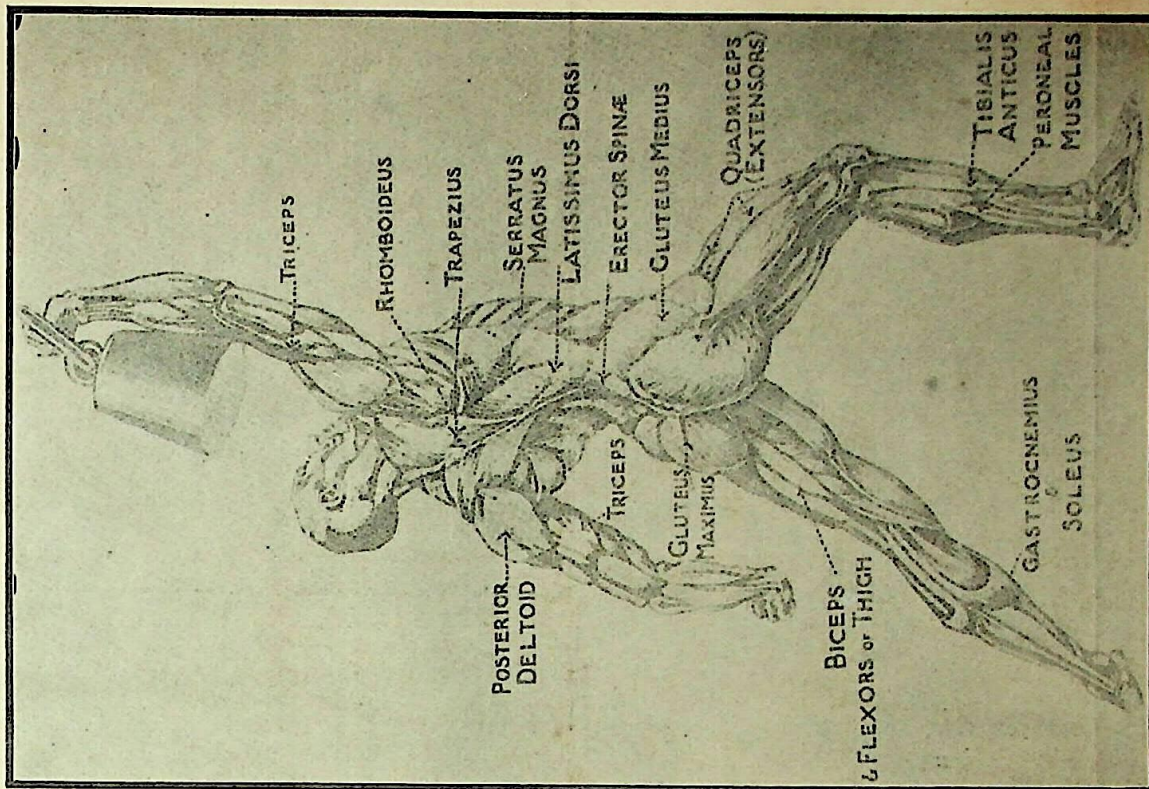

FIGURE TWO.

SRI JAGADGURU YOGANANDA
JANANA SIMHAASAN JANANAMANDIR

LIBRARY

Jangamawadi Math, Varanasi

Acc. No. 8205

